

ЮНАК

БЕРЕЗЕНЬ 1972 MARCH

● **Ілюстратори цього числа:** Ілюстрація на 2-ій стор. обкладинки — ст. пл. Юрій Савицький. Графічне оформлення 1-ої сторінки — ст. пл. Люба Мазяр. ● **Ілюстрації в тексті:** ст. пл. Люба Мазяр, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун, ст. пл. Юрій Савицький, пл. сен. Звенислава Сагайдаківська. ● **На обкладинці:** Хорунжі юнацьких куренів Українського Пласту в Аргентині в часі дефіляди перед пам'ятником Тараса Шевченка в Буенос Айрес у день його відкриття, 5-го грудня 1971 р. ● **У віконці на обкладинці:** Берізка — символ місяця березня.

РІК X
Ч. 3(105)
БЕРЕЗЕНЬ
1972

ЗМІСТ

Сторінка:

- 1 Редакційні зауваги про зміст числа
- 2 Подруга Гребля: Гутірка з юними друзями
- 3 **: Різне з Шевченкіяни
- 5 **: Масмо Начального Пластуна
- 6 **: Перший українець генералом у Канаді
- 6 **: Про центральні українські установи у вільному світі
- 7 І. Мостович: Колиска
- 9 Подруга Оля і Г. Вродович: Пластункам на вушко
- 10 **: Успіхи наших друзів
- 11 С. І. Івченко: Святе дерево
- 12 Ю. Ткач: Марічка
- 13 Р. Філонюк: Мої вакації на островах Фіджі
- 14 **: Фоторепортер питає
- 15 О. Загребельна: Самота
- 16 І. Дячук: Загадковий інстинкт
- 17 Що читати?
- 18 Спорт
- 21 **: Цікаве з українського світу
- 22 Що нового у Пласті?
- 23 Підготовляємося до 3-ої пластової проби
- 24 Загадки
- 25 О. Знойко: Про що говорять прізвища?
- 26 Ю. Павлічко: Пласт — наша гордість і мрія
- 27 Хроніка
- 32 Датки на пресфонд "Юнака" і посмертні згадки

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця крім липня і серпня. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Головний редактор: пл. сен. Ольга Кузьмович. Члени редакційної колегії: ст. пл. Уляна Близнак, пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Омелян Тарнавський і пл. сен. Олександра Юзенів. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті своєї країни) — \$7.50 (за два роки — 1972/73 — \$14.00), Австралія — 450 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 6.00 пез., Бельгія — 150.00 бел. фр., Бразилія — 200.00 кр., Вел. Британія — 1.00 фунт, Німеччина — 12.50 н. м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 75 центів.

Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора. — Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

БЕРЕЗЕНЬ
1972

ЧИТАЙТЕ В ЦЬОМУ ЧИСЛІ :

ПАМ'ЯТНИК
Т. ШЕВЧЕНКА
В АРГЕНТИНІ

МАЄМО
НАЧАЛЬНОГО
ПЛАСТУНА

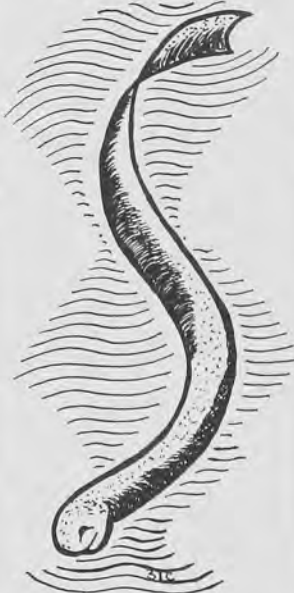
АРЕШТИ
В УКРАЇНІ І
ДЕМОНСТРАЦІЇ

КОЛИСКА

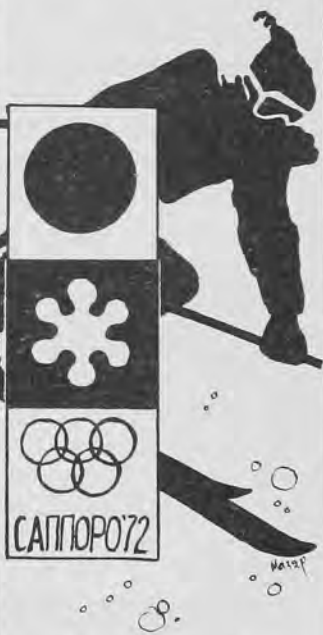

ЗАГАДКОВИЙ
ІНСТИНКТ

І
С
Т
О
Р
І
Я

ВИШИВКИ

ТАМ, ДЕ БУЛА
ЗИМОВА
ОЛІМПІЯДА

*Помолившись, і я б заснув...
Так думи прокляті
Рвуться душу запалити,
Серце розірвати...
(Тарас Шевченко: Чигирин)*

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Читаючи «Кобзаря», навіть найтвердіші серцем люди піддаються особливим настроям і чарам Шевченкового слова. Усі українці, що знають Шевченків «Кобзар», якоюсь мірою живуть його ідеями й переживаннями. Зрозуміло — чому стільки наших і чужих поетів прославляють Тараса, та чому Шевченкові роковини стали для нас національним святом. Ми прагнемо завжди наново почути і читати поетове полум'яне слово.

Хотілося б, щоб і Ви, Подруги і Друзі, також були під впливом Шевченкових «золотих дум» з «Кобзаря», щоб і Ви завдяки ним поглиблювали своє духове життя. Тому читайте їх, вивчайте хоча б у коротких уривках:

*Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,
Що прокляну святого Бога,
За неї душу погублю!..*

Неволю свого народу поет переживав як трагедію свого особистого життя: «О святая! Свята батьківщино моя! Як поможу тобі в одчаю, — І ти закована, і я...» Шевченкові було байдуже, що буде з ним — чи буде він жити в Україні, чи ні, хоча туга за Україною затроювала його життя. Але глибоко страждає він, коли думає, що Україну вороги «в огні окрадену збудять», знищать її духово. Думи про майбутнє батьківщини «рвуть душу», «розривають серце» поетове. Він шукає виходу з цього стану. Найстрашнішою є не неволя, але те, що люди байдужі до неї:

*Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше спати, спати
І спати на волі...*

*І заснути на вік-віки
І сліду не кинуть
Ніякого: однаково —
Чи жив, чи загинув...*

Наслідком довговікової неволі у нашому народі є багато людей, що не знають свого минулого, своєї культури. Їх вчать чужі вчителі, тому вони знають багато мов, але своєї — «дасть Біг!» Тому й каже Шевченко, що така наука фальшива:

*Якби ви вчилися так, як треба,
То й мудрість би була своя,
А то залізете на небо:
«І ми — не ми, і я — не я!»*

Не знають, хто вони — оці «загублені українці», бо вони відчужилися від свого народу. В історії народу вони бачать тільки зло. Але Шевченко не любить і таких, які ідеалізують це минуле, не бачать в ньому ніякого зла. Батьківщині такі «крикуни» доброго нічого не дали крім «великих слів велику силу».

Нема такої струни в душі людини, якої б не торкнув своїм поетичним словом Шевченко, шукаючи способів, щоб її збудити для духового життя.

На могилі кобзар сидить...
Ілюстрація В. І. Касіяна до поеми Т. Шевченка
«Перебендя»

*Борітеся, — поборете.
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!*

Крім боротьби, велику вагу для духового життя має наука, знання: «Учітеся, брати мої, думайте, читайте!» Треба пізнати чуже, але при цьому «свого не цуратись», «Бо хто матір забуває, того Бог карає». Поет просить нас «любити щирим серцем» Україну, як матір:

*Любітеся, брати мої,
Україну любіте,
І за неї безталанну
Господа моліте!*

Тому й зрозуміло хай нам буде, чому «поет став морем» у поезії сучасного Івана Драча, чому Шевченко як «сонце генія стоїть над нами в зеніті». Поки ми не знали Шевченкової творчості, були ми «хохлами, русинами, малоросами», читаючи «Кобзаря», стаємо українцями.

У Шевченкові березневі дні пригадуємо Вам Друзі і Подруги, «Кобзаря», ті скарби поетового серця, які він залишив нам, щоб ми не згубили свого духа.

С к о б !

Подруга Гребля

ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В АРГЕНТИНІ

У найкращому парку столиці Аргентини, Буенос-Айресу, розташованому в дільниці амбасад, урядів та багатих посіlostей, пишається від кількох місяців новий великий пам'ятник Тарасові Шевченкові.

Його поставили українські поселенці в Аргентині, в пошану Великому Кобзареві та на згадку прибуття до цієї країни перед 75-ти роками перших українських емігрантів.

Пам'ятник, що складається з постаті Тараса Шевченка і великої брили скульптури на тему «Гайдамаків», проектував видатний український скульптор Леонід Молодожанін, той сам, що виготовив проєкт пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, столиці США.

Святочне відкриття пам'ятника в Буенос-Айресі відбулося 5-го грудня 1971 р. в присутності тисячів народу, численних делегацій українців із США та Канади, церковних та громадських провідників, як також представників аргентинського уряду і амбасадора США. У всіх святкуваннях, зв'язаних із цією подією, брали участь наші пластуни й пластунки під проводом членів крайової пластової старшини.

Пам'ятник Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі.
Скульптор: Л. Молодожанін.

Для українців в Аргентині, а в тому й для нашої пластової невеликої групи — це були великі дні, яких вони не швидко забудуть. Але тривкішою пам'яткою цієї небуденної події залишиться сам пам'ятник Тарасові, який буде стояти постійно і непохитно під гарячим аргентинським небом, як ще один доказ сили й живучасті українців далеко поза межами батьківщини.

НАЙМЕНШИЙ «КОБЗАР»

В Історичному Музеї в Києві знаходиться найменший на світі примірник Шевченкового «Кобзаря». Книжечка має розмір шість десятих квадратного міліметра (.0093 квадратного інча).

На дванадцятьох сторінках уривок з передмови до «Кобзаря», написаний іншим великим українським письменником, Іваном Франком, портрет Шевченка, малюнок та шість віршів. Ціла книжка проходить через вушко голки, і її можна подивляти лише через мікроскоп.

«Кобзар» вільно зміститься в газетній літері «О» (петітом).
Книгу можна перегортати лише кінчиком загостреної
волосинки.

Автором цієї неймовірної мініатюри, як і інших подібних праць, є Микола Сядристий, який

спеціалізується у мікромініатюрі і написав про це книжку п. н. «Таємниці мікротехніки».

Подаємо фотознятку цього найменшого «Кобзаря», який легко вміщується в газетній літері «о», друкованій т. зв. петитом. Книжечку можна перегортати лише кінчиком загостреної волосинки.

ЗНАЙДЕНО 14 ЛИСТІВ Т. ШЕВЧЕНКА

У бібліотеці Чарторийських у Кракові, Польща, знайдено недавно 14 листів Т. Шевченка, які він написав до Броніслава Залеського в часі від 1853 до 1857 року. Листи знайдено під час порядкування архівів Б. Залеського. Шевченко познайомився із Залеським у фортеці Оренбург, де обидва перебували, вислані російським царем на заслання.

У знайдених листах Шевченко просить свого друга-поляка прислати йому фарби та пензлі і розповідає про труднощі з продажем своїх малюнків.

ДБАЙМО ПРО КРАСУ ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРИ

З приємністю хочемо відмітити, що наші пластуни у своїх мандрах по світі не лише відвідують пам'ятки української культури, але уміють подбати про їх вигляд.

Ось наша редакція одержала від пластового юнака Андрія з Торонта явний доказ, які добрі це має наслідки.

Пам'ятник Тараса Шевченка у Вашингтоні, США.

Відвідаючи пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні, він завважив, що довкілля пам'ятника не є у задовільному стані. На його листа в цій справі, який він відразу вислав до Департаменту Внутрішніх Справ, Відділ Національних Парків, наспіла вичерпна відповідь. У ній стверджено, що справді пам'ятник Т. Шевченка у Вашингтоні не

був дотепер у задовільній опіці. Відділ взяв негайно до уваги спостереження цього юнака й відрядив трьох працівників, які мають щоденно стежити за виглядом довкілля пам'ятника та уважати, щоб усе було в належному для такого місця порядку. На доказ переслано нашому юнакові фотознятки із найближчої околиці пам'ятника.

ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У РИМІ

На подвір'ї Українського Католицького Університету в Римі, саме напроти головного входу, стоїть тепер статуя Т. Шевченка, яку закупив для Університету Верховний Архієпископ Кир Йосиф. Ця статуя — це оригінал проекту відомого скульптора Леоніда Молодожанина, який він зладив для пам'ятника Т. Шевченкові в Аргентині. Оригінал має один метр і 10 сантиметрів висоти, пам'ятник в Аргентині, розуміється, куди більших розмірів.

Статуя Шевченка на подвір'ї Католицького Університету в Римі звернена до будинку, на якому видніє напис: «Істина і любов науки собирає у розсіянні суших» з доданими до нього словами з Шевченкового «Послання»: «Учітеся, брати мої...»

КУТОК ФІЛАТЕЛІСТА

НОВА МАРКА З Т. ШЕВЧЕНКОМ

За старанням українського філателіста п. М. Самоварського державна пошта Парагваю видала поштовий значок з погруддям Шевченка у грудні 1971 р. Значок появився з нагоди відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Аргентині і має велику філателістичну вартість тому, що це перше офіційне видання одної із держав південного американського континенту з українською тематикою. «Бльочок-значок» виконаний у красках і з вишивками. Хто з наших читачів зацікавлений, може звертатися в справі цього нового випуску на адресу, подану в щоденній українській пресі:

Estudio Filatelico, Casilla de Correo 22. Correo Central, Buenos Aires, Argentina.

МАЄМО НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА

ОБ'ЯВА

Після десятих років, що минули від смерті першого Начального Пластуна Сірого Лева — проф. Северина Левицького, Український Пласт має знову свого найвищого почесного репрезентанта та ідейного провідника.

Оцим подаємо до відома всім пластунам і пластункам у світі та українському громадянству, що згідно з Грамотою про Начального Пластуна, схваленою 5-им Збором Конференції Українських Пластових Організацій у 1970 р., тайним голосуванням пластового членства обрано Начальним Пластуном пл. сен. Юрія Володимира СТАРОСОЛЬСЬКОГО.

Урочисте введення в уряд новообраного Начального Пластуна і складення ним присяги відбудеться в часі Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі для відзначення 60-річчя Українського Пласту в серпні 1972 року на Пластовій Оселі "Вовча Тропа" в присутності пластового загалу і представників Українських Церков та Громадянства.

СКОБИ

Дано в Нью-Йорку, 15 січня 1972 р.

За Комісією для Вибору Начального Пластуна:

пл. сен. Ярослав Падох — голова
пл. сен. Анна Коренець — секретар
пл. сен. Мирослав Раковський
пл. сен. Орест Гаврилюк
пл. сен. Марія Ганкевич
ст. пл. Галина Мілянчик

За Президію Головної Пластової Ради:

пл. сен. Ольга Кузьмович — голова
пл. сен. Олександра Юзенів — секретар
пл. сен. Любомир Романків
пл. сен. Ярослав Лучкань
пл. сен. Олександр Бережницький

НАЧАЛЬНИЙ ПЛАСТУН ЮРІЙ СТАРОСОЛЬСЬКИЙ

Начальний Пластун, пл. сен. Юрій Володимир Старосольський, народжений 1907 р. у Львові. За званням він адвокат і професор права, а тепер працює в Конгресовій Бібліотеці у Вашингтоні, де й живе постійно з дружиною Оксаною і дочкою Анною.

Є професором права Українського Вільного Університету в Мюнхені і Українського Като-

лицького Університету в Римі, де викладав мину-

лого року на літніх курсах. Є також дійсним членом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка та головою Осередку НТШ у Вашингтоні.

Начальний Пластун почав пластовати у 1923 році і, як член 3-го куреня УСП-ів «Лісові Чорти», брав участь у численних таборах та мандрівках Карпатами. Співпрацював також у нелегальному Пласті як член Пластового Центру та був відпоручником на Міжнародне Джемборі в Геделе (Угорщина) 1933 р. Був редактором пластових журналів «На сліді» і «Дорога», а цілому пластуństwu відомий добре як автор книжки «Велика Гра», а ще більше як автор слів до найбільше співаної після пластового гимну пісні «При ватрі» або, як її популярно називають першими словами: «Сіріли у сумерках».

Він є автором численних статей та нарисів на пластові теми, м. і. статті «Мета Пласту» в «Посібнику зв'язкового», складеного пл. сен. В. Палієнком, та статті «Пласт» в Енциклопедії Українознавства.

Від студентських років журналістика — це одне із найулюбленіших побічних занять («гоббі») д-ра Ю. Старосольського, що часто пише під псевдонімом Юст. Малярські здібності не раз допомагали йому ілюструвати свої репортажі й нариси.

Д-р Юрій Старосольський завжди зацікавлений різними родами спортів, у молодих роках брав участь не один раз у легкоатлетичних та лещатарських змаганнях.

У роках 1967-1970 новообраний Начальний Пластун був головою Головної Пластової Ради і на цьому пості брав участь у похороні Основоположника Пласту, д-ра О. Тисовського у Відні, іменував першого Гетьманського Пластуна-Скоба у США і брав участь як почесний гість та промовець у численних відзначуваннях 20-річчя Пласту на терені США.

Начальний Пластун був обраний тайним голосуванням членів УСП і УПС у всіх шістьох країнах, де діє Пласт. Голосування проходило впродовж трьох місяців і закінчилося 31-го грудня 1971 р. Новий Начальний Пластун обраний, згідно з постановою окремої Грамоти про Начального Пластуна, на сім років.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ПЕРШИЙ УКРАЇНЕЦЬ ГЕНЕРАЛОМ У КАНАДІ

Йосип Романів є сином українських піонерів, які прибули до Канади ще в 1912 р.

Родина Романових поселилася в Саскатуні та була там душею українського життя. Йосип Романів 18-річним юнаком зголосився в 1939 році добровільно до літунства і, після закінчення старшинської школи в другій світовій війні, став капітаном літунства, а відтак комендантом літунського зведення. Перебуваючи в Англії після закінчення другої світової війни, допомагав українським біженцям і був знаний в літунстві як свідомий українець, що завжди боронив українських інтересів.

Вернувшись до Канади, закінчив студії з дипломом інженера механіки і залишився в активній літунській службі. Завдяки своїм здібностям відбув дальші студії, спеціалізуючись у далекосяжних ракетах. Його кар'єра в літунстві постійно закріплювалася, і після праці зв'язкового старшини між канадським і американським урядами Йосип Романів став комендантом літунської бази вже в ранзі полковника. Одночасно контролював канадські літунські бази в цілому світі.

В 1971 р. полковник Йосип Романів одержав ступінь бригадир-генерала завдяки своїм високим кваліфікаціям, зразковій поставі та 32-річній військовій службі.

Це перший українець поза межами Советського Союзу, що добув рангу генерала.

Генерал Йосип Романів одружений з україною і має четверо дітей. Його перше призначення на цьому високому пості було до штабу НАТО в Європі.

ПРО ЦЕНТРАЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ УСТАНОВИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Усі наші центральні громадські установи у вільному світі вживають скорочення своїх назов у виді перших букв. Ці скорочення часто молоді не є зрозумілі чи знані, а все ж вона бачить їх в українській пресі або чує, як про них говорять старші. Тому хочемо подати коротко пояснення найважливіших із них.

СКВУ — Світовий Конгрес Вільних Українців

У 1967 р. відбувся в Нью-Йорку 12-19 листопада перший Світовий Конгрес Вільних Українців, в якому взяли участь 1,003 делегати з 17 країн вільного світу, де живуть українці, та майже вдвоє стільки гостей. Такі конгреси будуть відбуватися щі шість років. Міжтим діє Секретаріят СКВУ, який два перші роки був у Канаді, два другі в США, а при кінці місяця січня цього року, на п'ятій Пленарній Сесії Секретаріату в Нью-Йорку, його передано на два останні роки до Європи. У СКВУ заступлені всі українські організації у вільному світі.

УККА — Український Конгресовий Комітет Америки

Це найвища громадська установа на терені США, яка має відділи в усіх місцевостях, де поселені більшою групою українці. Кожний українець в США обов'язаний вплачувати кожного року «Національний даток» на ведення праці УККА. Президентом УККА є від довшого часу проф. Лев Добрянський. УККА відбуває свої конгреси щі чотири роки, і черговий відбудеться в жовтні 1972 р.

КУК — Комітет Українців Канади

Це найвища громадська установа на терені Канади з осідком у Вінніпезі. Виконує таке завдання в Канаді, як УККА в США. Президентом КУК є о. митрат Василь Кушнір. 10-тий з черги Конгрес КУК відбувся в жовтні 1971 р. у Вінніпезі та мав великий розголос з причини промови на ньому прем'єра Канади, П'єра Е. Трудо.

Колиска

(Рефлексії з поїздки в Україну)

Початок маніфестації під час Конгресу СКВУ за волю України.

СУОА — Союз українських організацій Австралії постав після переїзду до Австралії наших поселенців у 1950 р. З'їзди СУОА відбуваються щодва роки. Головою Союзу є тепер мгр. Микола Цюрак.

УЦРА — Українська Центральна Репрезентація Аргентини

Як сама назва вказує, ця установа репрезентує всі українські організації на терені Аргентини. Головою її є д-р Василь Іваницький.

Останньо УЦРА займалася підготовкою і проведенням посвячення пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос-Айресі.

КОУГЦУ — Координаційний Осередок Українських Громадських Центральних Установ в Європі створився в тому ж часі, що й СКВУ, і його очолює мгр. Антін Мельник. Тепер Секретаріат СКВУ на два роки переносить свій осідок до Європи, де діє КОУГЦУ.

СФУЖО — Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Її створено як надбудову всіх українських жіночих організацій у вільному світі в 1948 році. Першою головою була пані Олена Залізник. Тепершня голова — пані Олена Лотоцька.

ЦЕСУС — Центральний Союз Українського Студентства

Ця загальностудентська українська центральна діє ще від 1922 р. ЦЕСУС відіграв в 30-тих роках велику роль в українському громадському і політичному житті на зовнішньому відтинку. В часі 2-гої світової війни він перестав діяти і відновив діяльність в 1947 р. Тепер ЦЕСУС, як інші центральні організації, є в системі СКВУ. Президентом ЦЕСУС є тепер пл. сен. Олег Романишин з Канади.

Не думаю тут про мою стару дерев'яну колисочку, що її після мене ще й мій брат розгойдував, а вона вірно зносила удари долі, виконуючи своє призначення.

Я думаю про іншу колиску, дарма, що між нею і цією з дерева є певна схожість: обидві вони дорогі серцю, бо обидві колишать, гріють, вирощують і захищають.

Ота друга — велика, широка й розлога — це земля батьків і прадідів моїх, колиска мого народу.

І ось довелося мені її побачити власними очима, пережити зблизька моїм власним молодим серцем і притулитися до її живого лона.

Я родилася на чужині, і поняття рідної землі було чимсь далеким, нереальним. Наче казковий фантом, що його мені ніколи не пізнати. Тож як одного липневого ранку я вступила несміливо на брук Львова, а в грудях не стало віддишу з радості й вражень — я усвідомила собі, що Україна — це правда й дійсність, що таки з цієї землі вийшла я сама і в атомиках життя моїх батьків помандрувала в далеку чужину. Може, тому все, що я зустріла, виглядало мені якось знайоме й дуже близьке очам і серцю.

Я з побожністю стояла на колінах у Святоюрському соборі і шукала душею за тінню Слуги Божого Андрея, за величчю давніх днів, що про них вчилася, читала, над ними роздумувала і ними дорожила. Картки нашого минулого кажуть, що на Львівському ратуші повівали вже різні прапори. Проте це все не міняє історичної істини, що це таки наш город за іменем та за призначенням. На його кладовищах могили наших предків, а по його вулицях пливе хвилями наш нарід: привітливий, усміхнений і твердий, як цей каменяр на Франковій могилі.

Я залишала Львів з якимсь дивним глибоким жалем. Я навіть просила маму, щоб мене на рік у Львові залишила. Я запевняла її, що мені тут серед її давніх дорогих та вірних друзів нічого не скоїться. У маминих очах промайнула усмішка і жаль, що, зіллявшись разом, покотилися довгою і теплою сльозинкою по обличчі.

Митрополит Андрій Шептицький серед дітвори на Святоюрській горі у Львові.

Літак підносився вгору, і я ще раз поглянула з тугою на Високий Замок, на соковиту зелень Стрийського парку, на бані мовчазних та вірних церков, на вулиці, що віддалювалися і з віддалі виглядали, як тоненькі схрещені ниточки.

Південне сонце гарячого Сочі мало в собі щось із Флоріди, але було далеко лагідніше, бо з поблизького Кавказу повівав свіжий легіт. На хвилях Чорного моря мені ввижалася ціла наша історія. Я примикала очі і бачила козацькі чайки на обрії.

До Києва я в'їздила схвильована, і з дрижанням у серці. Відвічна столиця нашої землі! Саме був чудовий, погідний день, все купалося в сонці й зелені, а золоті верхи Софії та Лаври сяли на обрії, як дорогі клейноди. Широкі бульвари в тіні розлогих каштанів, неоцінені пам'ятки давніх літ, синя лента вічного Дніпра, а над усім цим блакитне українське небо — ось це й місто, так як його мої очі й моя душа сприйняли.

Хрещатик — головна вулиця Києва.

Чи не диво, що колись у давнину варяги цей город зайняли і стали в ньому панувати? Мабуть, ніхто їх про те не просив, а сама краса й значення цього города привели їх до нього. Але варяги не накидали своєї мови нашим предкам і не заводили своїх звичаїв, за дух правди й волі не вбивали,

скарбів нашої землі не марнували. Вони зжилися з нашим народом і спільно, під одним знам'ям, поплили на буйні та бурхливі хвилі нашої історії.

На Канівській могилі було тихо й набожно. Могила висока, а з неї такий же вид, як кажеється у «Заповіті». У повітрі пахло травою, квітами і — Україною. Мабуть, з усіх місць нашої батьківщини, що їх мені довелося вперше побачити — цей закуток найдорожчий і найрідніший. Люди стояли в задумі з вогкими очима, молилися і слухали голосу свого серця. Мабуть, всі думали про ту саму Шевченкову думу. Старими дерев'яними сходами верталися ми з Тарасової могили вниз. Сходи скрипіли, деякі обривалися чи перехилялися під нашими ногами. В тому моменті я пригадала собі дбайливо впорядковані, тесані (як пояснювала наша провідниця) з волинських мармурів та базальтів могили, мавзолеї, пам'ятники та споруди метра в Москві. Чи не збудувати б з того ж нашого мармуру сходів на Чернечу гору? Сюди йдемо ми і йтимуть дальші покоління. Ітимуть, плестимуть, без упину...

З висоти, з-поза хмар я ще ловила рештки образу моєї батьківщини, але він зникав у млі, як коротке й дороге мариво. Я намагалася в думках якось впорядкувати все те, що я бачила, відчула й навчилася. Хотіла посортувати всі оті образи й дати їм певний вислів. Не могла... Мабуть, забагато вражень нараз. Втоmlена заснула, і мені приснилася колиска. Мене хтось ніжно гойдав... Я чула чийсь спокійний віддих, що пах волошками й маками. Мені було тепло і добре. Я була в моєї Мами...

Ст. пл. вірлиця Ірина Мостович

ПРО АВТОРКУ «КОЛИСКИ»

Ст. пл. Ірина Мостович — це зразок одної з найкращих пластунок-самотниць. Живучи з батьками в далекому від українського середовища стейті Кентакі в США, вона від наймолодших років кожного літа їздила на пластові табори, спершу новацькі, а опісля юнацькі, як також влітку складала іспити із свого знання українознавства, яке вивчала при допомозі батьків і сама.

Через цілі роки юнакування Ірка належала до гуртка юначок-самотниць у США п. н. «Далекі Обрії», який вела письмовим способом пл. сен. Ляриса Зелік.

Весною Ірка здала матуру на курсах українознавства в Торонті, а літом 1970 р. закінчила III пластову пробу у юнацькому таборі на «Писаному Камені» та здобула ступінь пластунки-вірлиці.

Закінчивши середню американську школу, Ірка перейшла до старшого пластуництва, в якому далі не зриває зв'язків із пластуванням.

Можна справді подивляти її всебічне знання української мови, спосіб писання і глибоке почуття приналежності до української спільноти й пластового гурту. Вона сама підкреслює, що все це завдячує своїм батькам, які, як каже, «від малечку навчили її невтомно та вперто любити все, що рідне».

ЩО ПЛАСТУНКИ ПОВИННІ ЗНАТИ

Ще, здається, ніколи не була такою модною кожного роду вишивка чи гапт, взагалі все, що можна зробити власними руками — як саме тепер. Ще перед чотирьома роками я писала про це у цій рубриці, і здавалося, що ті вишивані чи псевдовишивані блюзки, що появилися у всіх великих магазинах, зникнуть із них так швидко, як інші модні речі. Але дивним дивом ця мода не лише прийнялася, а й зросла цими роками і тепер є вже дуже поширена.

Я певна, Дорогі мої Подруги, що Ви використовуєте її особливо часто, пристосовуючи до свого вбрання нашу справжню українську вишивку, а не лише її нестилеві та невірні відхили. Можливо, що в неодній пластовій станиці відбуваються курси вишивання, де Ви можете пізнати історію української вишивки та її класичні взори. Все ж думаю, що всім Вам треба це доконче знати, і тому саме в нашій рубриці, призначеній лише для пластунок, хочемо її подати в опрацюванні ст. пл. Галі Бродович з Монтреалю, яка вже неодноразово дописувала до нашого журналу з цієї ділянки.

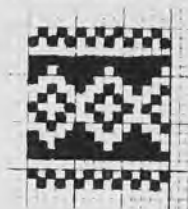
Подруга Оля

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВИШИВКИ

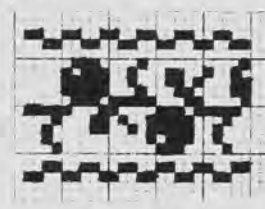
В давніх часах, коли люди почали лучити шви при убранні, вони робили це спершу примітивно, а з часом щораз більше декоративно. Із старих записок знаємо, що такі народи, як китайський, перський, скитський, грецький та інші, прикрашували вишиванням своє уграння, свої хати та святині. Знаємо також, що це «вишивання» розвинулося до високого ступеня й перебрало різні народні ціхи, коли йдеться про побудову взору, стібку й кольору. На це впливало довкілля даного народу і його відчуття краси.

Український наряд вже від давна прикрашував свою одягу вишивкою. Перші взори йшли лініями-зигзаками за нитками ткани, даючи основу на низинку й заволікання — найдавніші та чисто українські стіби. З часом виробилося настилювання, набирання і вирізування та різні інші шви. До вишивання вживали небілену, навоско-

вану нитку, яка давала блідожовту вишивку. Пізніше почали віск розводити саджею й рослинами, і вишивки стали різнобарвні.

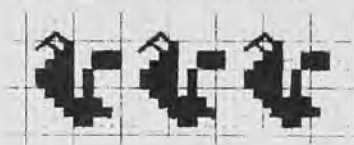

геометричний взір,

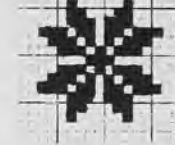

геометричний рослинний взір

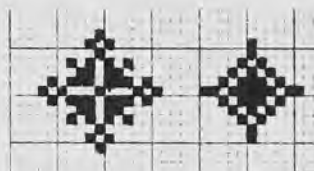
обрамований безконечником

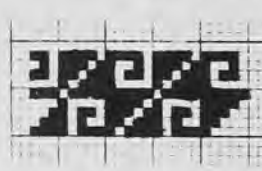
геометричний тваринний взір

восьмикутна зірка

хрести

хвилястий меандр

Найдавнішу згадку про українські взори знаходимо в «Слові о полку Ігоревім». З літописів знаємо, що в X сторіччі князі та бояри мали одяги, вишивані золотом і сріблом. Ці всі старі взори були геометричні. За часів козащини розвинувся рослинний орнамент. В XIX сторіччі прийшов в Україну з Німеччини та Франції хрестиковий стіб, який дуже надавався до виконання по вирахованих нитках полотна. Цим стібом почали вишивати взори, які до того часу вишивали іншими способами. Також витворювалися взори питоменні для хрестиків і скоро поширилися по всій Україні.

Український орнамент вишивок, писанок тощо побудований із геометричних, рослинних, тваринних і предметових мотивів. Ці мотиви мають свою основу ще в дохристиянських часах, бо наші предки вірили, що нашитими й намальованими магичними символами можна притягнути добрі сили й відкинути злі. На розвиток орнаменту мали впливи чужі народи через кочування і торгівлю.

Ось, наприклад, на рослинний орнамент мали впливи грецькі й перські тванини. До поганських символів зачисляємо: символ бога-сонця, знаний майже в усіх давніх релігіях, **хрестики**, які були охороною від злих духів, восьмикутну зірку, яка походить від іранських та вавилонських племен, де була символом богині сонця, меандр або безконечник — хвилястий, ломаний чи квадратний — як символ вічного життя, трикутник, що означав трійцю: сонце-грим-воду, свастику або ломаний хрест, який був символом добра у буддійському світі.

З приходом християнства поганські символи набрали християнського значення і появилися нові мотиви: виноград, бані, «баранячі ріжки». Нарід не наслідував цих впливів сліпо, але включив їх у рамки живої народної традиції і так витворив питоменні українським землям орнаменти.

♦♦

Про дальший розвиток української вишивки довідається в черговому числі.

Ст. пл. Галя Бродович

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ОРЕСТ МАРТИНОВИЧ ВІДЗНАЧЕНИЙ ЗОЛОТОЮ МЕДАЛЕЮ

Ст. пл. Орест Мартинович, активний член Пластової Станиці у Вінніпезі і відомий новацький виховник, добув останнє велике відзначення у своїх студіях. Він дістав золоту медаль генерального губернатора Канади за найкращі успіхи в двох перших роках студій на університеті Манітоби, на відділі «Арт енд Саєнс».

Ст. пл. Орест Мартинович студіює важливу для українців ділянку історії Східної Європи, де буде мати не один раз нагоду компетентно спростовувати фальшиві інформації про Україну.

Про це високе відзначення для молодого студента писала англійська та українська преса, а gratуляції переслав йому також Сенат його університету.

Редакції «Юнака» ст. пл. О. Мартинович добре відомий з часів свого юнакування у 7-ому Курені УПУ-ів ім. С. Завойовника у Вінніпегу, коли він не один раз пересилав свої дописи про пластування, які були поміщені на сторінках нашого журналу.

Тепер ст. пл. О. Мартинович співпрацює з журналами «Студент» та «Смолоскип» і є активним членом Українського Студентського Клубу в Вінніпегу. Як такий брав участь як делегат в останньому з'їзді Комітету Українців Канади в жовтні 1971 р.

Бажаємо нашому другові дальших успіхів у його науці та громадській і пластовій праці.

ВАСИЛЬ СИДОРЕНКО — ЮНАК КОМПОЗИТОР

Молодий юнак Василь Сидоренко, що живе в Торонті, не зважаючи на своїх одинадцять років, вже відомий як музика-композитор.

Компонувати в ласні музичні твори він почав ще перед роком, як учень канадської консерваторії і одночасно учень пані Антоніни Ярошевич, у якої вивчає фортепіан. Досі він скомпонував сонату для

фортепіяна, українську рапсодію та ряд коротших музичних творів, м. і. музику до двох українських віршів: Лесі Українки «Ще не вдарив мороз» та Леоніда Полтави «Я мала качечка».

Його композиції переслухали відомі канадські музики і визнали їх дуже цікавими й оригінальними, якщо брати до уваги молодий вік композитора. Вони теж піддали думку батькам Василя, щоб він влаштував весною ц. р. перший концерт із власних творів.

Крім своїх виїняткових музичних здібностей, Василь є також талановитим учнем малярства у свого батька — відомого мистця, який провадить вже багато років Українську Образотворчу Студію в Торонті.

У першому Музичному Фестивалі, який відбувся в Торонті 11 грудня 1971 р., Василь Сидоренко здобув 1-шу нагороду у класі фортепіяна серед змагунів його віку та 2-гу нагороду в класі композиції.

★ ★ ★

СВЯТЕ ДЕРЕВО

Безмежний казахський степ із краю в край покритий килимом білої квітучої тирси. Хоч ще й рано, а вже відчутно припікає сонце.

Усе живе, поступаючись цьому сліпучому степовому володарю, сховалось, принишкло, очікуючи рятівної вечірньої прохолоди.

„Тільки велетенський військовий караван із 3-ох тисяч возів та тисячі зав'ючених верблюдів, наче казкова потвора, поволі рухався степом. Разом з ним вирушив з Орська ясного травневого ранку 1848 року і поет-засланець, Тарас Шевченко.

Описуючи свою важку дорогу, Тарас Шевченко розповідав опісля про свою дивну зустріч із «святим деревом». Він спостеріг, як в одному місці люди почали віддалятися від транспорту та йти в одному напрямі. На його запити сказали йому, що йдуть до «святого дерева». Попрямував туди і Тарас Шевченко та дійсно несподівано в дикому порожньому степу побачив широку розлогу тополь. Біля дерева застав Шевченко юрбу людей, що із захватом дивилися на розложисті віти тополі, на яких завішані були шматочки матерій, стяжки, а навіть шкіри, — доказ, що тубильці справді уважали цю тополь у цьому дикому місці за надзвичайне дерево, якому треба приносити дари. Цей образ довго переслідував поета на його дальшій дорозі.

Від цієї пам'ятної зустрічі у степу залишилась ще й чудова аквареля «святого дерева» — Джан-гіс-агач, зроблена Шевченком.

На тлі жовтуватого-зеленого степу височіє розлоге кучеряве дерево. Мабуть, багато йому довелося витримати шалених наскоків степової негоди. Та хіба вона йому завада! Зеленіє, росте собі хоч би що. Степовий буревій зламав один його стовбур, пекучі суховії висушили деякі гілки, а гордий зелено-чубий красень живе і не одне вже століття.

Сьогодні навколо цієї Тарасової тополі вдячні нащадки поета залишили декілька десятків гектарів як заповідник. Кажуть, що тополя дала життя багатьом деревцям і гаям, які зеленіють тепер у степу.

А разом з нащадками зеленого побратима обживається в оселях і пристрасне слово Кобзаря.

До речі тут відзначити, що захоплення Тараса Шевченка цим степовим велетнем не випадкове. Любов до старих, з мальовничими обрисами дерев притаманна його творчій біографії як мистця, а мотиви увінчання пам'яті людей садженням рослин властиві поетичній і прозовій його творчості.

Малюнки — «Над Дніпром», «У Києві», «Мангішлацький сад», «Дерево і дві дівчини»

та багато інших — найкращий цього доказ. Шевченко не тільки сам з насолодою їх малював, але й усіляко заохочував своїх друзів.

— Серденько моє, беріть олівець та підемо хутенько, — говорить він мені, — згадає Катерина Юнге про Шевченка. — Я тут дерево відкрив, та ще й яке дерево!

В листі до польського мистця Броніслава Залеського в 1854 році він висловлює своє захоплення природою, рослинами і закликає його не пропускати нагоди, щоб творити у лісі, серед дерев.

У віршах поета чимало мотивів відзначення пам'яті окремих осіб чи подій садженням дерев.

*Посадили над козаком
Явір та ялину,
А в голсвах у дівчини
Червону калину...*

Це слова з першої його поеми «Причинна».

А у вірші «Москалева криниця» Тарас Шевченко розповідає і про посадження дуба над криницею, «на прикмету проїжджаючим». Незадовго до смерті, в одному з останніх віршів поет пише

*Посаджу коло хати
На спомин дружині
І яблоньку, і грушеньку...
На спомин єдиній.*

Наче людей, палко любив поет кращі твори природи — мальовничі дерева, а серед них чи не найглибший слід залишило «святе дерево».

Тепер воно святе для всіх тих, що високо цінують Великого Кобзаря.

(За книжкою С. І. Івченка
«Дерева-пам'ятники»)

Малодє перо

МАРІЧКА

Шість довгих років любив Петро дівчину. За весь цей час він її бачив тільки двічі, але до неї й разу не говорив. Не знав бідлаха, як звалася та, що його так зачарувала. Це його дуже мучило. Адже таємно любити красуню ще півбіди, а коли й не знаєш, кого любиш, то ціле нещастя.

Побивався Петро від жалю цього та силкувався віднайти, хто вона й звідки. Що з його міста ця пластунка, то й слова немає. Довгі розшуки нарешті показали йому, що вона з Сіднею. Та Сідней — це велике місто, і де ж у ньому знайти пластунку, якщо не маєш її фота і не знаєш імени.

От тоді й почав Петро цікавитися українськими і пластовими журналами та газетами. Переглядав усе обережно, чи бодай не з'явиться в якомусь із них його любя.

В той час відбув Петро не один пластовий табір, не одну ватру. І кожного разу, як співали «Марічку», його чомусь наче сіпало. Думав Петро, думав, та й вирішив, що його любя напевно зветься Марічкою. До того ж і обставини були подібні — його і його любя розділяла велика річка Марі. Таки повезло нашому героєві. У старому пластовому журналі Петро несподівано знайшов фото, хоч і невиразне, а все ж таки безперечно з тієї красуні. І чи ви б повірили — звалася вона Марічкою, ще й прізвище подане. Ну, Петро вже на сьомім небі — співає, веселиться. Хтось міг би подумати, що він одружуватиметься швидко. Кожної ночі вона з'являлася йому уві сні — чепурна, смаглява, з довгим каштановим волоссям.

А чарівні карі очі й пишні губи не раз увижались і серед білого дня.

Та довго не веселився Петро, бо як не пробував, не міг надумати, як писати прізвище Марічка по-англійському. Не один вечір просушив Петро голову над цим. Ви дивуватиметеся, може, нащо хлопцеві потрібне прізвище якоїсь чужою мовою. Та наш Петро не з дурних. Він знає, що коли знаєш прізвище кого-небудь по англійському, тільки зостається подзвонити в телефонний «ексченж» і дізнаєшся його адресу і телефонний номер. Не раз Петро дзвонив в «ексченж», не раз йому відказували, що прізвище таке, як він подає, не існує. А от таки пощастило. Раз попалася привітна телефоністка і хоч помучилась, а таки знайшла йому бажане ім'я і прізвище.

Взявся Петро відразу за листа. Спершу, з любовним запалом написав листа аж на чотири сторінки. Та перечитавши його, він побоявся, що лист зі своєю палкою любов'ю може злякати Марічку. Тоді вирішив написати звичайного листа, та цей здався — засухий. Отак вовтузився він сюди-туди, аж не вспів, а тут уже й Різдво під боком. Вислав вкінці-кінців різдвяну картку, в якій після формальностей коротенько згадав, що дуже хотів би з нею поприятелювати. Вислав листа і чекає. А те чекання найгірше — гризе його, мучить... Проїшов тиждень, місяць, рік, а Петро все вибігає до поштової скриньки з надією, що може таки ще прийде лист. Довго йому це переживати не прийшлося. Доля звела молодих.

Сидить Петро на пластовій конференції. Нудна ж вона йому, аж спати хочеться. Позіхає бідлаха вовсю. Ось дають йому підписати список присутніх. Він і не спішить підписуватись — часу ж багато. Помалу проглядає список. Коли гульк, аж там і... Марічка. Видно, що сидить, мабуть, у ряді за ним. Він туди-сюди повертається, хоче пересвідчитись у цьому. І справді, прямо за ним сидить його любов — смаглява Марічка.

Після цього Петро вже нічого не чув, крім стукування свого серця. Воно мов оскаженіло. Пульсувало, вистрибувало в його грудях, і наче ось-ось розірветься.

По конференції надивився Петро на Марічку досхочу. Та поки в нього набралось хоробрости до Марічки заговорити, вона вже зникла.

Тієї ночі Петро взагалі не спав. Він був зачарований Марічкою. Вже який змучений не був, скільки не позіхав, а на сон не брало. В мариві думок перед ним завжди з'являлась Марічка. Він з нею розмовляв, цілувався, голубив її.

Цілий наступний день Петро ходив замріяний, нічого не міг робити. Вже й батьки злякались, чи, бодай щось з ним не сталося. Завжди досі був веселий, говіркий, а тепер — мов води в рот набрав. Коли-не-коли буркне з-під носа відповідь, а то тиняється по хаті, місця собі не знаходить.

Того ж вечора Петро таки познайомився з Марічкою, та, на жаль, аж тоді, коли вже проводжав її на станцію. Говорячи з нею, він чув, як біль у нього в грудях все росте та росте. І тільки тоді, як потяг зник за похмурими будинками міста, він заридав, мов мала дитина...

Юрко Ткач
Австралія

МОЇ ВАКАЦІЇ НА ОСТРОВАХ ФІДЖІ

Коли наш літак піднявся в повітря, мені стало страшно: я ще ніколи не літала на літаку. Але мій страх був даремний, ми щасливо прилетіли до Фіджі без жадної перешкоди. Це був один з більших островів Фіджі, що зветься Вану Леву, а всіх цих островів, як я довідалась, є десь біля 300. Деякі з них зовсім маленькі. Ці острови переважно вулканічного походження.

Вийшовши з літака, ми опинилися серед чудової тропічної природи. Високі пальми, дивовижна рослинність, а серед неї і банани, помаранчі, цитрини — відразу звернули на себе нашу увагу.

Легісне сонце, купання в басейнах, прогулянки по містечку робили мої вакації дуже приємними, а тому два тижні цієї мандрівки пролетіли, мов легенькі хмарки по небі.

Одного дня ми вирушили пароплавом до маленького тропічного острова. На пароплаві було багато екскурсантів, відпочивальників. Море було синє і спокійне, а далі на обрії і ближче до нас виднілися невеличкі острови, закучерявлені буйною рослинністю. На ближчих островах видно було піскуваті береги. А коли підпливали до острова, то бачили у воді великих раків, морських зірок, різнокольорових рибок, восьминогів, акул та багато коралів.

Цей острів був густо вкритий кокосовими пальмами та іншими деревами, а під пальмами лежали сотки кокосових горіхів. Тато добре намучився, поки розбив один такий горіх, щоб ми могли напиться кокосового соку. Тим часом місцеві фіджійці влаштували для прибулих екскурсантів бенкет з танцями та співами, що для нас було цікавою розвагою.

На цих островах живе багато індіанців, які займаються найбільше торгівлею. Але нам розповідали, що на островах Фіджі вирощують і цукрову трощу, риж, добувають гуму і навіть золото.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДорожІ
Теодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально завірює всі потрібні документи.

Розвинуте тут і тваринництво та хліборобство.

Потім ми помандрували до маленького села, вірніше хутірця, де було всього п'ять хат під солом'яною покрівлею. Тут побачили, як живуть фіджійці, яких тут на островах менше сорока відсотків. Кожна хата має одну велику кімнату, де господарі живуть, сплять і працюють. По-фіджійському хата називається «бура». Фіджійці в хатах роблять різні вироби з трави, з кори і з мушлів.

Та мої вакації швидко минули, і треба було повертатися назад. Літак знову несе нас на своїх дужих крилах, а я зазираю у віконце на морські хвилі, що видаються дрібними зморшками, і думаю, що треба буде неодмінно приїхати ще раз на ці чарівні острови Фіджі.

Ріта Філонюк (15 років)
Студентка 2-го курсу Школи
Укр-ва в Ессендоні, Австралія

Учасниць табору УПЮ-ок «Перед нами сміється земля» на «Вовчій Тропі» (1971 р.) ми спитали, що цікавого пережили вони в таборі, що найбільше їм подобалось. Ось їх відповіді:

Пл. уч. Ірена Микитин, Лос Анджелес, США. Було багато приємних переживань; мандрівка, вогники, змаги, «бінго», спів та інше. Але найкращий для мене був «День самозарадности», коли ми куренями пішли в ліс і жили цілком у природі — один день і одну ніч. Тут ми справ-

ді використовували те, чого навчилися на гутірках в станицях і в таборі. Передусім, провід табору мені подобався через те, що з самого початку між нами було зрозуміння. Ми завжди могли приступити до котроїнебудь з подруг і запитати, що було потрібно, чи порадитись. Думаю, що це дуже важливе, щоб не мати страху перед булавою. На це є провід, щоб його радитися і чути-ся вільно, в потребі дістати поміч чи моральну підтримку. В мене залишились тільки приємні спогади з цього табору, хоч дощ багато перешкоджав нам. Це дійсно був табір моїх мрій.

Пл. прих. Катя Великорідко, — Трентон, США. Це був мій перший юнацький табір. Я мала змогу познайомитися з юначками з інших станиць США та Канади. Ознайомила-ся з природою, в якій провела «День самозарадности». Ми тоді самі собі вари-

ли, мали теренові ігри,

вогник і спали під голим небом. У таборі було 80 юначок, і не легко було нас усіх задоволити і втримати між нами порядок, але комендантка, подруга Люба Мазяр, зуміла з нами зжитися, і ми якнайбільше скористали з нашого таборування. Мрію на другий рік відбутися ще один такий табір, а до того часу буду тільки згадувати, що «перед нами сміється земля».

Пл. розв. Люба Скрипеч, Нью-Йорк, США.

Тому, що це мав бути мій останній юнацький табір, я була переконана, що він буде найкращим. Я дивилась на наступні три тижні табору «Перед нами сміється земля», як на подорож, яку я не зможу вже більше так саме відбутися. Тому цілий ряд спогадів-моментів з цього табору добре заховані в моїй пам'яті назавжди. Під час останнього тижня табору був «День розвідниць», де я була вибрана коменданткою. Тоді то я уявила собі важливість всієї відповідальності комендантки табору. Та я мала добрий приклад до наслідування, а саме: ст. пл. Люба Мазяр, провід і булава.

САМОТА

Вечоріє... Блискучі проміння сонця ховаються за чорними непривітними хмарами. На червоному небі блимають перші золоті зірки, а місяць відкриває заспані оченята. Збудили його зі смачного сну. Втієр віє; де-не-де чути шум дерев, немов шепочуть до когось свою таємну казку. Шелестить осіннє листя...

Уже темно. В деяких хатках видно, як перші світла звеселяють внутрішні кімнати. Крик веселих дітей, сміх життєрадісної молоді, а навіть... слова телевізора. Гарно, привітно і тепленько в тих чужих хатах, а мені сумно самій ходити в таку пізню пору по непривітних вулицях міста. Боюся сама, але нікого не зустрічаю, і все сама... та й сама...

Мене батьки ще маленькою покинули, не любили мене, і так я у світі, без любови, виросла. Не знала я радості, сміху, веселих часів, а тільки смуток, жорстокість та крик. Вибрала-ся я цієї ночі, бо вже не знала, що маю робити. Так живу я серед смутку і часто попадаю у глибоку депресію. Чи життя ціле таке безнадійне, без веселих моментів? Не можу дивитися на інших хлопців, дівчат, у яких очі сяють життєвою радістю; вони знають, що в світі є багато кутків, де зможуть знайти свою долю, бо світ до них сміється. Вони байдужі — ніколи не зазнали журби, бо їхні батьки дбають про них, дають їм багато тієї дорогої любові, якої так дуже потрібно молодому серцеві, і за гроші її не купити.

Мої батьки забули мене — ой! — чого я не дала б, щоб бути на їхньому місці, хоч на одну годину, щоб пізнати світ у його добрих моментах, з його доброго боку.

Блукаю я вже так від ранку... не знаю, де притулитися, — ніхто мене не хоче. Може це через мою бідненьку одіжку. Зимно мені, і я, коли маю нагоду, заходжу до якоїсь крамниці нагрітися. Деякі власники мене розуміють і приймають до себе, до крамниці, а інші виганяють, та ще й поганими словами. Але мені це байдуже, я вже до них звикла.

Небо чорне. Чути як буря починає звінати. Навіть погода до мене немилосердна, знущається з мене. Мабуть, незадовго краплини дощу обмиють місто, — а тоді де я притулюся? Нема де...

**
*

Старість — не радість. Хвороба чіпляється, мої довголітні товариші повмирали — не знаю, до кого притулитися, до якої доброї душі пригорнутися...

Усі в моїй родині про мене забули, хоч як я про них дбав, коли були ще маленькими. Ук-

лав я цілу свою душу і працював ціле своє коротке життя для тих моїх двох «мільйонів», а тепер і вони мене покинули. Яке ж то життя радісне для молодого людини — до неї сміється світ, відчинені всі двері... Що я не зробив би, щоб усе те знову міг мати — ту радість молодості, невинності, безжурності, любові. Але надаремно! Нема про що думати — все те пропало. Чому ж воно так мусить бути? Чи ніхто вже не дбає про нас, старців? Видно, що ні...

Блукаю я по темних дорогах міста — може знайду десь якесь щастя. Високі чорні будинки, стрункі дубові дерева, широкі темні вулиці — це велике місто, але як самотня людина може серед нього почуватися? Хоч як багато людей живуть у ньому, вони всі якісь байдужі, нетерплячі слухати думок старшої людини, головне для них, що їм сонце сяє в житті.

Дорогою їдуть деякі авта, сидять у них особи, молоді вони — веселі, сміються, кохаються. Які ж то роки гарні, ті молоді роки...

Темно, — в далечині я бачу постать, зближається... Хто ж це може бути, такий самотній по ночах блукає? Зближається — це хтось молодий, не знаю, чи то дівчина, чи хлопець, бо старі очі не бачать вже так добре... Це дівчина, років може із сімнадцять — волосся розбурхане, непричесане, чорна пом'ята спідничка, темна блюзочка і легкий светерик. Заглядає вона, мов загублене дитя, у вікна крамниць, бо зайти вже не може — година четверта над ранком.

Зближається вона... раптом чую якісь слова до мене доходять — вона говорить:

— Дідусю, чому ж Ви так пізно по місті блукаєте, чи вже Вам не час додому?

— Не маю я хати, дитино, давно вже не маю...

— Я також, дідусю, не маю хати, не маю де подітися...

Розповідає вона старцеві свої проблеми, а він не вірить, але слухає. Як? Така вона молода, а говорить, ніби вже Бог-зна як довго жила на світі, — думає собі. Слухає старець, і сльози починають появлятися в його очах.

Бере вона дідуса попід руку, і разом вони зникають у темну далечину, серед сплячого міста. Починає дніти. Чути, як останні слова їхньої розмови гомонять і відбиваються від високих міських будинків.

— Ходімо, дідусю, може ми те щастя разом знайдемо...

Пл. розв. Оля Загребельна
Гурток «Іскра», IV Курінь УПЮ-ок
ім. Лесі Українки, Торонто

ЗАГАДКОВИЙ ІНСТИНКТ

Хто хоч раз ласував м'ясом вугрів, той завжди пам'ятає їх чудовий, ні з чим незрівняний смак. Варена, смажена, печена, копчена — ця риба не має собі рівних. Залишається тільки жалкувати, що запаси її поки дуже незначні.

Вугор — надзвичайно загадкова риба. Зовнішнім виглядом дуже нагадує змію. Довге циліндричне тіло вкрите слизькою темною шкірою, по якій зрідка розкидані лусочки. Шкіра вугрів досить міцна й може з успіхом застосовуватись у побуті.

Життя вугрів — чудовий приклад пристосування організму до навколишнього середовища. Взимку вони впадають у сплячку і лежать, зарившись у мул, аж до приходу весни. На відміну від інших риб, вугор може дихати атмосферним повітрям, отже він може цілу добу прожити без води. Є відомості (правда, остаточно не підтверджені наукою, але й не безпідставні), що вугри часто виходять на сушу і можуть пересуватися по землі, досить тільки, щоб їхній шлях був укритий принаймні росою. Відомі випадки, коли вугри заповзали до бочок з водою, колодязів.

Цікаво, що рибогосподарське значення вугрів оцінили ще задовго до нашої ери. Але довгий час залишалось нерозгаданим, де ж вони нерестяться?

Данський учений Йоганес Шмідт з 1905 по 1930 рік zorganizував кілька експедицій в Атлантичний океан, Північне, Середземне, Балтійське море з метою відшукувати місце нересту вугрів. Пошуки увінчались успіхом: між 22 і 30 градусами північної широти та 48 і 65 градусами західної довготи в Саргасовому морі (Атлантичний океан) в районі Бермудських і Багамських островів знайдено маленькі личинки вугрів. Це було відміченням того, що саме тут розмножуються вугри.

Водяться вони у басейні Балтійського, Чорного і зрідка Білого морів. На Україні вугри зустрічаються в Дніпрі, Прип'яті, на Дунаї. До Шацьких озер на Волині протягом останніх років завозяться личинки вугрів для нагулювання. Звичайно вугор живе до 25 років. Але, як правило, на 8 — 9 році життя восени він у темні ночі починає довгу й останню подорож до свого єдиного нерестовища в Саргасовому морі, долаючи при цьому відстань близько 7 тисяч кілометрів!

«Ходом смерті» хтось назвав цю надзвичайну подорож. І мав рацію. Справа в тому, що по дорозі до місць нересту вугри перестають жити і до того виснажуються, що, відклавши ікру, відразу ж гинуть. Личинки, що виклюнулися з ікри, підхоплені течією Гольфстрім, попадають аж до берегів Європи, звідки й проникають у річки й озера. Цей дрейф личинок триває 400 — 500 днів.

Ще одну загадку природи розгадано!

Але як же знаходять єдине місце нересту у Саргасовому морі дорослі вугри? З цього приводу існує кілька гіпотез. За Шмідтом, личинки вугрів набувають за час дрейфу настільки сильний міграційний інстинкт, що знаходять місця нересту їх батьків. Гіпотеза ця малообгрунтована і має цілий ряд недоліків. Не на користь її говорить і той факт, що вугри, завезені до Шацьких озер, теж щасливо дістались до свого єдиного нерестовища. Дослідник Екман вважає, що дорослі вугри рухаються весь час у напрямку зростаючої солоності та температури води Атлантики. Але в Середземному морі температура води та солоність вища, ніж в Атлантичному океані. І все ж таки вугри ідуть в океан.

Найбільш прийнятною тепер вважається гіпотеза, яку висунув у 1958 році український дослідник В. Кохненко. Її підтримують різні вчені. За цією гіпотезою вугри, подорожуючи до місць нересту, користуються течією, протилежною Гольфстріму. Вона й допомагає їм у цій важкій подорожі. До речі, гідрологічні дослідження в Атлантиці відкрили на глибині 1300 метрів течію, протилежну Гольфстріму — Антигольфстрім.

Чому саме вугри обрали єдиним місцем нересту район Бермудських і Багамських островів, поки що невідомо.

І. Дячук

Замість квітів на свіжу могилу

св. п.

пл. сен. АННИ ГЕРАСИМОВИЧ

довголітньої і заслуженої Голови КПС

у Великобританії

складаємо 5.00 англ. фунтів на пресфонд
нашого пластового журналу "Юнак".

Старші пластуни: Мотря і Ляля БІРЧАК,
Марта ЄНКАЛА, Віра ТЕЛЕВЯК і Тамара ЮРЕВИЧ
Лондон, Великобританія

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

ОНУФРІЯ КОСТИНЧУКА

складаємо \$10.00 на пресфонд "Юнака".

РОДИНА ПАЛІЄВИЧІВ
Джексон Гайтс, США

ЩО ЧИТАТИ?

ЦІКАВІ ДЛЯ МОЛОДІ НОВІ ВИДАННЯ

"УКРАЇНЬСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДЛЯ МОЛОДІ" — це незвичайно корисна для молоді книжка, яку повинні наші читачі мати у своїх бібліотеках. У ній в коротких довідках подано географію, археологію, історію, літературу України, як також інформації про український театр, музику, образотворче мистецтво, промисловість і заповідники.

Усі розділи багато ілюстровані, приступно написані, а показник імен на кінці енциклопедії допомагає швидко знайти інформації, яких молоді читачі можуть потребувати.

Енциклопедію зредагувала і підготувала сл. п. Людмила Івченко-Коваленко, відома українська письменниця і журналістка, а видала її Головна Управа Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у США. "Українська Енциклопедія для молоді" коштує 15.00 дол., однак видавці готові дати пластовій молоді опуст, коли було б більше замовлень. У справі замовлення слід писати на адресу:

Mrs. Alexandra Selepyna, 680 Stuyvesant Ave.,
Irvington, N. J., 07111, USA.

"ЗА ЧАРІВНОЮ КВІТКОЮ" Олександра Бердника (по-німецькому). — Ця пригодницька повість відомого київського автора О. Бердника, призначена для молодих читачів, яка розповідає цікаві пригоди трьох українських школярів над берегом Дніпра і в його лугових таємничих лісах, появилася тепер в перекладі на німецьку мову у видавництві "Колібри Ферляг" у Німеччині. Книжку переклала відома нашим читачам перекладачка і знавець літератури, д-р Анна-Галія Горбач, про яку ми вже не один раз писали на сторінках нашого журналу. Як знаємо, раніше в тому самому видавництві появились вже інші переклади з української літератури для молоді німецькою мовою пера д-ра Горбач, а це: "Цупке життя" В. Кархута, "Лісові казки" Оксани Іваненко і "За сестрою" А. Чайковського. Хто читає або вчиться по-німецькому, може замовити цю нову книжку у видавництві "Дніпро-ва Хвиля",

Muenchen 2, Dachauerstr. 9/II, West-Deutschland,

за ціну 2.95 нім. марок. Назва книжки по-німецькому: Alexander Berdnyk, "Wasja und der Schatz am Dnepr".

**Чи Ви вже вирівняли
передплату?**

наша пошта

● **Дорогі Друзі!** Посилаю Вам чека на \$60.00 з таким призначенням: 1) за оголошення мого ресторану "ВЕСЕЛКА" в "Юнаку" — \$30.00, на пресфонд "Пластового Шляху" — \$10.00 і по \$10.00 на пресфонд журналів "Готуйсь" і "Юнак" замість окремих різдвяних побажань від мене і моєї дружини нашим друзям і знайомим. — Бажаю Вам гарних успіхів у Вашій праці і щиро вітаю — Скобі! — Ваш пл. сен. Володимир Дармохвал, Нью-Йорк, США. — Від Адміністрації: Так робить наш пластовий друг, пл. сен. В. Дармохвал, власник загально відомого ресторану "ВЕСЕЛКА", що міститься у Пластовому Домі в Нью-Йорку при 140 — Друга Евеню, щоріку. Наводимо тут його даток (\$60.00) на пресфонди наших пл. журналів як приклад "пластового доброго діла", гідного того, щоб його робили й інші пластові сеньйори та члени Пластприятю, що мають свої власні підприємства чи добре платні за свою професійну працю. Тоді більші суми зібрали б ми на пресові фонди наших пластових журналів, і це у великій мірі улегшувало б нам нашу видавничу працю.

Косhti видань наших журналів постійно зростають, а прибутків із самих передплат (при невеликих накладках наших журналів) далеко не вистачає на покриття всіх видавничих витрат, навіть після того, як за згодою ГПБулави наша Адміністрація була примушена від 1 січня ц. р. підвищити передплату за журнали "Готуйсь" і "Юнак". — Другові В. Дармохвалові щиро дякуємо за його вище згаданий даток на пресфонд.

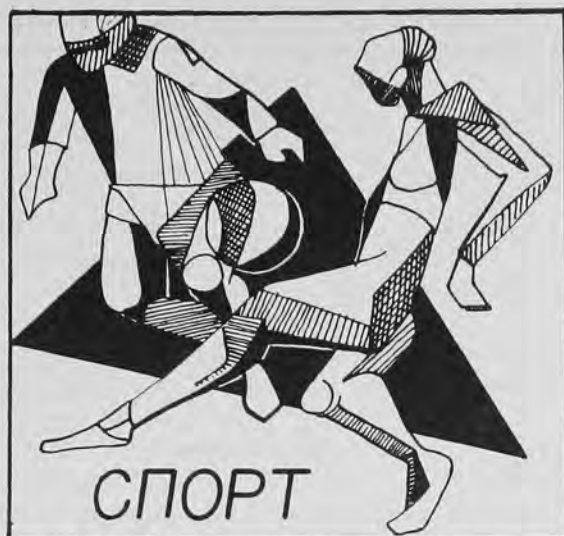
● **Дорогий "Юначе"!** Оцим листом прошу тебе посилати мені від січня ц. р. твої примірники. Дотепер я не діставала "Юнака", але знаю, який гарний є наш юнацький журнал "Юнак" і знаю, що маю його діставати. — Дуже дякую! — Скобі! — Пл. уч. Маруся Гриб, Ст. Кетерінс, Канада.

● **Дорогі Друзі!** — Із реєстраційних оплат на наради виховників, що відбулися недавно в Нью-Йорку та Дітроїті заходом Виховного сектора КПС у США, залишилось \$70.00, які постановлено передати на пресові фонди наших виховних журналів "Готуйсь" і "Юнак", по \$35.00 на кожний. Разом з цим листом посилаю чека на \$70.00. — Скобі! — Пл. сен. Леся Юзенів, секретарка Виховного сектора при КПС у США, Нью-Йорк.

● Посилаю \$5.00 як даток на одну дарункову передплату "Юнака" від Гуртка УПЮ-ок "Маки" з Пл. Станиці в Кергонксоні, Н. Й., США, разом з їхнім проханням призначити ці гроші на дарункову передплату для незаможної юначки в Європі. — Скобі! — З дружнім пластовим привітом — пл. приятель мгр. Олександр Луцький, Філадельфія, США.

● **Дорогі Друзі!** — Посилаємо Вам \$30.00 на 4 дарункові передплати "Юнака" для незаможних пластунів (-ок). Ці гроші заробили ми, влаштуваючи "передріздвяний базар". — Вітаємо пластовим — Скобі! — За Провід 34-ого Куреня УПЮ-ок ім. 500 Героїнь із Кінгіру в Сиракузах, США: пл. розв. Оксана Сенік — курінна, пл. розв. Ляля Войтович — писар і пл. сен. Марія Логаза — зв'язкова.

ТАМ, ДЕ ВІДБУЛАСЯ ХІ-ТА ЗИМОВА ОЛІМПІЯДА

Саппоро — це мільйонне місто на найбільш на північ висуненому острові Японії, що називається Гоккайдо.

Поблизу Саппоро є високі гори, на узбіччях яких відбувалися саме ХІ-ті Зимові Олімпійські Ігрища.

Нам, як і мільйонам інших, зацікавлених зимовими спортами, було можливе слідкувати за цими Ігрищами лише в журналах і на телевізорі. Віддаль і зовсім чужий та нікому досі невідомий терен робили ці Ігрища куди далшими, ніж перед чотирьома роками, коли Х-та Олімпіяда відбувалася на загальновідомих схилах французьких Альп, в околиці славного від років університетського міста Гренобль.

Тому, думаємо, нашим читачам буде цікаво поглянути на терен, де проходили тепер в місяці лютому Олімпійські Ігрища, і порівняти його з образами з телевізійних передач чи зі сторінок спортивних журналів.

Гора Еніва — на нашій панорамі у найдальшому лівому, горішньому куті — була, як бачимо, місцем з'їздових бігів жінок і мужчин.

На горі Тайне, віддаленій 19 миль направо від Еніви, відбувалися крутобіги звичайні і великі для жінок і мужчин.

Посередині панорами бачимо ріку Тайогіра, а на південь від неї Олімпійське Село, віддалене в дійсності 14 і пів милі від середмістя Саппоро. Тут жило й приготівлялося до змагань 1,500 учасників Ігрищ, що приїхали з 35 країн світу. Поблизу Олімпійського Села відбувалися пласкі біги і двозмаг.

Закрита ковзанка була місцем танцю на льоду і гокею, а на відкритій безпосередньо за нею відбувалися перегони швидкої їзди на льоду. На нижчих схилах гори Тайне були перегони на бослей та одноособових санках. Дві скічні 70 і 90 метрів довжини, побудовані на горі Окура, були віддалені лише 11 миль від середмістя Саппоро, а 17 і пів милі від Олімпійського Села. На нашій панорамі гора Окура вміщена зараз нижче гори Тайне. У правому долішньому кутку рисунку — місто Саппоро.

Японці, відомі зі своєї прецизности, підготувалися до цієї Олімпіади рівно шість років і видали на всі споруди, будівлі, скічні тощо «маленьку» суму 688 мільйонів американських доларів. Безумовно, усі присутні на Олімпіаді спортсмени мусіли признати, що підготовка була зразкова. Чи оплатилася вона видатком 688 мільйонів — не знаємо.

ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ТАБІР В „ГОР МАВНТЕН“

Із двох запланованих ватагою Бурлаків лещатарських таборів на терені США, в часі різдвяних вакацій 1971/72 р., табір на Союзівці (на який зголошено 110 учасників) довелося кідкликати через брак снігу. Зате другий табір в горах

Ранній прорух пластунів на лещатарському таборі.

Адірондак, у «Гор Мавнтен», зорганізований для більш заавансованих лещатарів, відбувся з успіхом, маючи 18 учасників і 12 учасниць. Ініціатором та організатором цього табору був з рамени «Бурлаків» п. Орест Слупчинський (Гого), коменданткою жіночого табору була ст. пл. В. Качмарська (куринь «Ті, що греблі рвуть»), бунчужною була пл. розв. Т. Зазуля. Чоловічий табір був під командою пл. сен. Б. Струка (Бурл.), бунчужним був ст. пл. Б. Домбчевський.

Табір був приміщений в новозбудованій оселі недалеко лешатарських з'їздів, у гарно влаштованих «колибах» альпейського стилю, що ще пахли свіжою живицею, і де наш табір був першим і самотнім у той час гостем. Перші два дні лешатарювання відбувалося на горішніх з'їздах гори

У підніжжя "Гор Мавnten".

Гор Мавnten, де був добрий сніг, хоч долішні схили гори були покриті ожеледею. Увечері другого дня табору, замість сподіваного снігу, впав добрий дощ. Але лешатарство, після південної перерви, продовжувалося на одному із з'їздів долішньої частини гори. Приємною несподіванкою був густий сніг, що впав останнього дня табору.

Збірка учасників перед колибою.

Вечорі проходили в привітній їдальні з грубими дерев'яними сволами, де при ватрі відбувалися гутірки про лешатарство та товариські ігри. Були висвітлені фільми про зимову Олімпіаду в Гренобль зимию 1970 року та про лешатарство у французьких Альпах, а теж фільм з високогірського табору «Бурлаків» у Кольорадо літом 1971 року.

Не зважаючи на змінні і деколи трудні снігові умовини, настрої учасників і проводу був завжди погідний, всі таборовики зробили добрий поступ у лешатарській техніці, і всі, учасники і таборові гості, що теж допомагали булаві, роз'їхалися додому з милими спогадами.

п.

ЧИ ЗНАЄТЕ ЦІ СЛОВА ПО-УКРАЇНСЬКОМУ?

Slalom	— крутобіг
Downhill	— з'їздовий біг
Biathlon	— двозмаг
Figure Skating	— танець на льоду
Ice Hockey	— хокей на льоду
Bobsledding	— бобслей
Luge	— одноособові санки
Cross Country Skiing	— плаский біг
Ski Jumping	— лешатарський скок
Speed Skating	— швидка їзда на ковзках
Relay	— штафета

ПРОЧИТАЙТЕ УВАЖНО ЦЕ НАШЕ ПОВІДОМЛЕННЯ!

- Треба бути ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником свого журналу!

ЩЕ СЬОГОДНІ ВИШЛІТЬ \$7.50
на передплату за «Юнака» за
1972 рік, а одночасно пішліть
ДАТОК НА ПРЕСФОНД СВОГО ЖУРНАЛА
«ЮНАК»

якщо Ви досі цього не зробили!

- Передплата за «Юнака» за два роки (1972 і 1973) є замість \$15.00 лише \$14.00 так, що можете заощадити \$1.00, якщо платите \$14.00 за два роки.

Скористайте з цієї нагоди!

- Прохаємо Вас приєднати для Вашого журналу «Юнак» одного нового передплатника з-поміж Ваших подруг і друзів, що не належать до Пласту. Вони також із зацікавленням будуть читати «Юнака»!

- Є такі читачі «Юнака», що самі не спроможні заплатити передплати, але радо читають «Юнака». Для таких неспроможних читачів «Юнака» потребуємо «дарункових передплат».

Зробіть пластове «добре діло»

і

пришліть «дарункову передплату»,

а ми будемо — як і досі — висилати за такі дарункові передплати «Юнака» таким читачам нашого журналу, що самі неспроможні заплатити передплати, зокрема із країн Європи і Південної Америки!

- Подаємо НОВУ АДРЕСУ Адміністрації «Юнака»:

YUNAK Magazine, 2445 A Bloor St. West,
Toronto 21, Ont., Canada. — Tel.: 769-7855.

АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

ЦІКАВЕ З УКРАЇНСЬКОГО СВІТУ

ПОЛІТИКА

(Арешти в Україні і відгук у протестах)

Ціла українська спільнота схвилювалася та пережила глибоко нові арешти в Україні в січні цього року. Советська влада взяла до в'язниці ряд українських інтелектуалів, які словом і письмом добивалися прав для себе і своїх переслідуваних друзів, як і цілого українського населення в межах Советського Союзу. Між ними були арештовані поновно: Вячеслав Чорновіл — публіцист і літературний критик, Іван Дзюба — критик і публіцист, Іван Світличний — літературний критик і публіцист, Євген Сверстюк — літературний критик і публіцист, Леонід Плющ — інженер і математик.

Ці переслідування українських інтелектуалів викликали хвилю протестів та демонстрацій в усіх країнах вільного світу, де живуть українці. У демонстраціях брали участь без різниці всі українці, від провідників церков до шкільної молоді включно. Великі демонстрації відбулися на терені США, передусім в Нью-Йорку під приміщенням Об'єднаних Націй, у Вашингтоні перед будинком, де відбувається советська виставка, та в інших містах.

СКВУ (Світовий Конгрес Вільних Українців) — найвища українська громадська установа — вирішив, крім протестаційних письм і підтримки демонстрацій, заангажувати світової слави правника для оборони цих репресованих в Україні інтелектуалістів.

Про арешти та бурхливу реакцію української спільноти пише американська та інша чужомовна преса, а демонстрації в Нью-Йорку були передані телевізією.

Треба підкреслити, що найактивнішу участь у цих протестах беруть українські молодечі організації, в цьому дуже багато пластунів і пластунок з рядів старшого пластуництва.

НАУКА

При кінці 1971 року ціла українська спільнота у вільному світі відзначувала 50-річчя Українського Вільного Університету в Мюнхені, Німеччина. З цього приводу відбулася в місяці жовтні наукова конференція в Нью-Йорку — симпозіум, у якому взяли участь 52 доповідачі і понад 300 слухачів. У дводенній конференції відбулися 2 пленарні сесії, присвячені ситуації на українських землях під сучасну пору та церковним справам. Працювало також одночасно 9 секцій, в яких відбувалися доповіді на різні теми. На закінчення конференції проф. В. Стецюк ширше говорив про "Стан української науки у вільному світі", а проф. В. Янів, ректор Українського Вільного

Університету, про "Майбутнє Українського Вільного Університету, його завдання та перспективи".

Треба підкреслити, що у конференції взяли численну участь молоді українські науковці, які тепер працюють як викладачі на американських і канадських університетах, з таких далеких стейтів США, як Ютаг, Фльоріда, Ілліной та інших, чи провінції Манітоба в Канаді. Окремий комітет, що приготував наукову конференцію, планує видати тепер збірник з усіма доповідями, що були читані на конференції.

20-21 листопада м. р. відбувся в Торонті, Канада, Міжкrajовий З'їзд Українських Інженерів, під час якого пройшла з великим успіхом наукова сесія, що складалася з двох частин. Перша була посвячена справам "забрудження довкілля", а друга справам технічного прогресу. На цій науковій сесії виголошено ряд цікавих доповідей, які опрацювали молоді українські науковці-спеціалісти в подавляючій більшості із ступенями докторів у своїх спеціалізаційних ділянках. Між доповідачами були два відомі пластові діячі, пл. сен. д-р Любомир Онишкевич, спеціаліст електроніки, зокрема запам'ятовуючих пристроїв до комп'ютерів, який у пластовому житті був основником і першим головним редактором нашого журналу, а тепер є гол. редактором журналу пластової думки п. н. "Пластовий Шлях". Другий доповідач — це пл. сеньйор д-р Любомир Романків, керівник групи спеціалістів тонких магнітних платівок та запам'ятовуючих пристроїв для обчислювальних машин, працює в дослідному центрі Ай-Бі-Ем. У пластовій організації він є заступником голови ГПРади і генеральним секретарем Крайової Пластової Старшини у США.

В часі цього з'їзду інженерів була також виставка апаратів, патентів і моделей українських інженерів та науковців. На виставці були незвичайно цікаві експонати, зокрема моделі будинків українських архітектів, великий модель електрівні будови українських інженерів тощо.

Володимир Сосюра

*Йще не скресла крига на Дніпрі,
а вже весни дихання благовісне
в снігах я гую, наге угорі
прозорий крик, крик журавлиний висне.*

*Йще нема конвалій у гаю,
і гай мовчить у н'яному спокої,
та я весни н'янке дихання н'ю
з його гілля, що мріє наді мною.*

*Ось я іду, один між багатьма,
такий, як всі. Чого ж так серце сяє!
Йще весни немає, ще нема,
але весна в мені уже співає.*

ЩО НОВОГО В ПЛАСТІ

● Організаційна комісія Ювілейної Між-крайової Пластової Зустрічі (ЮМПЗ) подає, що ця зустріч відбудеться на Пластовій Оселі «Вовча Тропа» в Іст Чедам, недалеко від Нью-Йорку, в часі від 19 до 27 серпня ц. р.

Вона призначена для всіх пластунів з терену США і Канади, від новацтва до сеньйорату включно.

Господарем ЮМПЗ є Крайова Пластова Старшина у США, головою організаційної комісії є пл. сен. Зенон Корчинський, а комендантом Зустрічі та головою програмового реферату — пл. сен. Ігор Раковський.

Зустріч має бути в основному проведена під кутом таборування і зайнять пластового юнацтва, яке буде табувати куренями і самостійними гуртками в таборах УПЮ. Юнацтво має харчуватися самостійно з доставлених управою оселі харчів.

У програмі таборування юнацтва передбачені: змагання у пластових вмілостях, розвага получена із змаганнями, зовнішні виступи, підготовка експонатів на виставку 60-річчя Пласту і відвідування інших таборів.

Точна програма зайнять юнацтва на кожний день, як також спосіб точкування ще не відомі.

Оплата для учасників ЮМПЗ на час цілої зустрічі — 45.00 ам. дол. Для двох осіб з одної родини — 80.00 ам. дол., для трьох — 105.00 ам. дол., а для чотирьох — 120.00 ам. дол. Надіємося, що в чергових числах «Юнака» зможемо подати більше цікавих для юнацтва інформацій про зустріч.

● 27 і 28-го листопада 1971 р. відбувся в Канаді 9-ий Крайовий Пластовий З'їзд. Крім звітування і звичайної програми, на з'їзді була програмова доповідь пл. сен. М. Плавюка на тему: «Місце Пласту в українському пластунстві» і також цікава дискусійна лава старшого пластунства

на тему їхньої праці як суспільних працівників у Канаді влітку 1971-го року.

Із звітів членів КПСтаршини довідуємося, що на терені Канади є тепер 327 юначок, згуртованих у 8-ох куренях і 1 самостійному гурткові, та 333 юнаки, згуртовані у 8 куренях, 2 підготовчих куренях і 1 самостійному гурткові. Усіх членів Пласту є тепер в Канаді 1,604.

На з'їзді, в якому взяли участь також голова ГПРади і голова ГПБулави, обрано новий провід на чергові два роки. Головою КПСтаршини став пл. сен. Роман Вжесневський, а крайовими комендантами ст. пл. Тетяна Онишук і пл. сен. Орест Джулинський. Крайову Пластову Раду очолив пл. сен. Омелян Тарнавський.

● 3-го січня 1972 р. відбувся на терені Ювілейної Пластової Зустрічі в Аделаяді 11-ий Крайовий Пластовий З'їзд в Австралії. З'їзд проходив під знаком святкувань ЮПЗ і 60-річчя Українського Пласту і в ньому вперше в історії Українського Пласту в Австралії взяв участь голова Головної Пластової Булави, який враз із пластовою делегацією із США та Канади прибув на Ювілейну Пластову Зустріч.

Із друкованих на 11-ий Кр. Пластовий З'їзд звітів довідуємося, що в Австралії є тепер 727 пластунів і пластунок. У тому є 141 юначка, що згуртовані в 6 куренях і 5 самостійних гуртках, і 138 юнаків, що працюють у 5 куренях і 6 самостійних гуртках.

З'їзд переобрав дотеперішній крайовий провід на чергові два роки. Головою КПС залишився пл. сен. Ігор Гриневич, крайовими комендантами — пл. сен. Наталія Гриневич і пл. сен. Валентин Микитенко. Крайову Пластову Раду далі очолює пл. сен. Микола Осідач.

ПРОЧИТАЙТЕ УВАЖНО ЦЕ НАШЕ ПОВІДОМЛЕННЯ!

● Подаємо НОВУ АДРЕСУ Адміністрації «Юнака»:

YUNAK Magazine, 2445 A Bloor St. West,
Toronto 21, Ont., Canada. — Tel.: 769-7855.

АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

ІЗ ЮНАЦЬКИХ ЗАЙНЯТЬ

ПІДГОТОВЛЯЄМОСЯ ДО 3-ОЇ ПЛАСТОВОЇ ПРОБИ.

Одною з вимог III-ої пластової проби є виказатися, що прочитав (-ла) принаймні три книжки пластового змісту.

Дуже часто наше юнацтво, як прийде до цієї вимоги, питається безпорадно: «Що можна ще, крім «Життя в Пласті», подати? Де знайти інші книжки з пластовим змістом?»

Щоб полегшити це шукання, подаємо інформації про п'ять книжок із пластовим змістом, які можна дістати у пластових крамницях або роздобути серед знайомих пластунів-сеньорів.

1. **Северин Левицький: Український Пластовий Улад 1911-1945 у спогадах автора.** — Видавництво «Молоде Життя». — Мюнхен 1967 р., стор. 132. Книжку можна закупити в пл. кооперативах «Молоде Життя» у Нью-Йорку і «Плай» у Торонті. Ціна: 3.00 дол. Ця книжка, написана цікаво і приступно короткими уступами, дасть Вам змогу добре уявити собі обставини, в яких постав і розвивався Український Пласт. У книжці є такі цікаві розділи, як «Характеристика трьох засновників Пласту і їхньої праці», «Пластуни у рядах Українських Січових Стрільців», «Оселі й мандрівні табори», «Пл. Стріча на Писаному Камені», «Перші рішення після розв'язання Пласту в Галичині», «Під час вибуху 2. світової війни» та інші.

Цікаво буде прочитати звіт Верховної Пластової Команди з 1925 року.

2. **Богдан Чехут: «Рідними пляями».** — Видавництво «Молоде Життя». Омага-Нью-Йорк, 1957 р., стор. 157. Книжку можна закупити у пл. кооперативах «Молоде Життя» в Нью-Йорку і «Плай» у Торонті.

Це незвичайно гарні нариси й оповідання з пластового життя в Україні. Читаючи, без уваги

на багато незнаних Вам слів, назов чи звичаїв (до яких внизу сторінки знайдете пояснення), пізнайте той чар і пластовий гумор, відомий Вам з вашого власного пластового мандрівного чи таборового життя. Ось послухайте, які там є заголовки: Як Дуко палив ватру, На стійці, Співаки, По морю, по морю та інші. Там нарешті довідаєтеся, звідки взялася пісня про Кота і ковбасу, яку ще й сьогодні часто чується у таборах. Книжка гарно ілюстрована Зиновієм Онишкевичем та пл. сен. Остапом Савчинським.

3. **Теодор Данилів: «Основоположник Пласту»** — це невеличка книжка, видана в 1966 році у 80-річчя з дня народження проф. д-ра О. Тисовського.

Книжечка складається з двох частин: перша представляє проф. О. Тисовського як людину та педагога, друга як засновника Пласту. У другій частині Т. Данилів списав спогади Дрота про генезу заснування ним Українського Пласту та про його розвиток. Книжка цікава для тих, що хочуть пізнати історію пластової організації та її творців. Видало її В-во «Молоде Життя»; її можна купити у пластових крамницях або в Адміністрації «Юнака» за ціну 1.00 дол.

4. **Ростислав Кедр: «Скобине гніздо»**, видане куреннями УСП і УПС «Лісові Чорти» у 1957 р.

Це прегарна віршована історія розквіту Пласту на західних українських землях, спогади мандрівок Карпатами та пластування молодих повних радості життя, мрій і патріотизму пластунів. Поема написана у 45-річчя Українського Пласту і посвячена Основоположникові Пласту Дротові та Начальному Пластунові — Сірому Левові. Ця

книжка повинна бути особливо цікава тепер у 60-річчя Пласту, а виїнятки з неї надаються добре до рецитації при ватрах чи інших нагодах.

Питайте за «Скоби́ним гніздом» серед членів куренів «Лісові Чорти», особливо сеньйорів, які напевно її мають у своїх бібліотеках і радо ви́позичать.

5. **«На байдаках»** — це збірка спогадів учасників виправи 3-го куреня УСП-ів «Лісові Чорти» на Полісся в 1930 р. Цікава, весела, повна ілюстра-

цій відомого всім маляра і карикатуриста Е. Козака і давніх пластових фотозняток, читається легко і приємно. А як хтось із юнацтва хоче знати більші про Полісся, його терен, населення і природу, знайде на кінці збірки вичерпні інформації у статті інж. Є. Пастернака п. н. «Нотатки про Полісся».

«На байдаках» видано в 1957 р. в Дітройті заходом куренів УПС і УСП «Лісові Чорти». Як і «Скобине гніздо», її можна напевно знайти в бібліотеках наших сеньйорів, а особливо членів «Лісових Чортів».

ЗАГАДКИ

ЛАНЦЮГ ЗАГАДОК

1. В'ється молоток, поправляє сам садок.
2. Ні в огні не горить, ні в воді не тоне.
3. Без рук, без ніг нагору лізе.
4. Дід без сокири міст ладає.
5. Мене б'ють, топчуть, ріжуть, перевертають. Я все терплю і всім добром плачу.
6. Дошечка мокне, мокне, ніколи не розмокне.
7. Поле́м бродить — зерно молотить.
8. На одній ямі сто ям з ямою.
9. Часто умивається, але рушником не втирається.
10. Вода, а літає.
11. Сімсот воріт на один вхід.
12. Що це за дорога: вгору йде похило, що не крок, то й ярок.
13. Стою на даху всіх димарів вище.

Розгадка: 1. Дятел, 2. Ліл, 3. Дим, 4. Мороз, 5. Земля, 6. Язик, 7. Комбайн, 8. Наперсток, 9. Кит, 10. Ту-ман, 11. Невід, 12. Дроби́на, 13. Антена.

ШИФРОВА ЗАГАДКА

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 2, 1, 2, 3, 6, 5, 6, 10
11, 12, 1, 2, 13, 9, 2, 12, 11, 13, 11, 14, 15, 11
10, 11, 7, 7, 16, 17, 11, 15, 11, 10, 11, 7, 10, 2
17, 8, 4, 9, 3, 11, 10, 18, 11, 7, 10, 8, 5, 11, 8

Відчитайте золоті слова Тараса Шевченка:

Ключ до розгадки:

3, 2, 15, 1, 3, 11, 5	інакше незгода
14, 13, 16, 9, 6, 5	край в Африці
8, 3, 12, 2	інакше неволя
18, 16, 10, 2	інакше чудо
17, 4, 7	багато дерев разом

ліл	—	багато дерев разом
овий	—	інакше чудо
ово	—	інакше неволя
єгипет	—	край в Африці
розбрат	—	інакше незгода

РОЗГАДКА

«Ворітєся, поборе́те, вам Бог пома́гає.
За вас сила, за вас воля і правда свята...»

Слова Шевченка:

Прочитайте ім'я та прізвище. Читати треба через відповідний інтервал.

С * И Ч А Н У Р К П А А Р С

Розгадка: кожний третій буква — ТАРАС ЧУПРИНКА

ПРО ЩО ГОВОРЯТЬ ПРИЗВИЩА?

Прізвища людям давали за різними, але дуже характеристичними їхніми ознаками. Ще довго до християнства ці дуже влучні прізвища заступали справжні імена наших предків (іноді вони і були іменами), а потім перетворювалися на прізвища. Так утворилися прізвища, що є назвами звірів, птах, дерев, страв, ознак людини. Наприклад: Ведмідь, Вовк, Куниця, Тур, Лось, Орел, Сокіл, Чайка, Голуб, Гоголь, Чиж, Шпак, Граб, Груша, Кисіль, Куліш, Борг або Пузач, Чуб, Лапа, Ухо. Їхні нащадки, певно, не сразу перетворювалися на Вовченків, Туренків, Лосенків, Бобиренків.

У давнину Україна мала поширені культурні, торговельні, військові та інші зв'язки з багатьма народами світу. Прізвища давалися і за іменем народу, до якого належала людина, що оселялася в Україні. Розглядаючи прізвища такого походження, можна простежити стосунки нашого народу з іншими народами за довгий історичний період.

Як приклад дуже стародавніх українських прізвищ можна назвати такі, як Гета, Галата, Волох, Копта, Северин, Франко... Гети — народ, що розселився в Україні до християнської ери, предки слов'ян. Галати — теж наші предки. Волохи — волхви або ж римляни. Копти — народ стародавнього Єгипту. Северин — людина з Сіверщини. Франко — син Франка — людини з народу франків, бо ще в VI-VII віках наші предки складали торговельні й військові угоди з франками проти аварів. Франкські купці приїздили і оселялися в Україні.

Коли пізніше виникли стосунки з іншими народами, з'явилися й відповідні прізвища. Наприклад: Литвинець, Лях, Ляшенко, Половець, Татаренко, Турченко, Мордовець, Москаленко, Чехівський...

Вивчаючи старі українські прізвища, можна познайомитися з колишніми ремеслами, промисловістю, що існували в Україні. Наприклад, прізвища: Будник, Гутник, Гуральник, Рудник, Рудницький, Бровар, Мірошник, Олійник свідчать, що існували буди (поташні заводи), гуті (заводи, що виробляли скло), гуральні, рудні, броварі тощо. Із стародавнім сільським господарством пов'язані прізвища: Житник, Пшеничний, Гречуха, Гречаний, Буряк, Кавун, Пасічник...

По прізвищах можна ознайомитися з державною, політичною, військовою організацією

або з культурою й мистецтвом наших предків: Король, Короленко, Бурмистер, Войтенко, Гетьман, Козаченко, Сотник, Хоруженко, Гармаш, Осауленко, Наказний, Книжник, Письменний, Школяр, Писаренко, Музиченко, Співак, Кобзар, Дудченко, Скрипник...

Є також характеристичні, надзвичайно цікаві, меткі й змістовні українські прізвища, що складаються часто з двох слів: Точконог, Скороход, Сиволап, Жовтопляс, Самокіш, Самохліб, Лизогуб, Кривоніс, Колодуб, Кожедуб, Товстоліс, Білоконь, Рябокляч, Білодід, Рябошапка, Убийзовк, Лисогорко, Богорад.

Деякі прізвища походять від назв наших міст, а є міста, що свою назву прибрали, мабуть, від стародавніх прізвищ: прізвище Чернега існувало, певно, раніше, ніж назва міста Чернігів, що кілька віків тому ще звалось Чернегів (із грамот XVII ст.), тобто цей город колись належав Чернезі. Дійсно, відомі легенди про князя Чорного.

Є дуже стародавні українські прізвища, що походять від назви бога сонця — Ярила, бога світла — Полеля, або богині води — Лелі-Дани (Артеміді-Діяні). Ці прізвища збереглися до нашого часу: Яровий, Ярошенко, Юрченко, Полеліч, Данилейко, Лелюшенко, Данченко, Данчевський, Донець, Купальдій. Розуміння прізвища дозволяє нам вірно його вимовити й писати. Стародавні прізвища, що свідчать про безперервність історичного й культурного процесу в Україні, заслуговують на увагу, як джерело історичних відомостей про наш народ.

★★★

Усміхнися!

ФІЛАТЕЛІСТ

ПЛАСТ — НАША ГОРДІСТЬ І МРІЯ

Під таким гаслом святковано Ювілей 25-ліття Українського Пласту у вільному світі.

З цієї нагоди Пластове Філателістичне Бюро при Головній Пластовій Вулаві видало серію пластових марок. Проектував їх ст. пл. скоб Юрій Ігор Павлічко, а мистецько оформив до друку і друкував проф. Зенон Елиїв (Рочестер).

Серія марок друкowana в подвійних аркушах по 6 x 4 13/16 інча. Кожний аркуш має 9 різних марок, які разом творять блок. Марки зображують контури 6-ох країн, де діє Пласт. Країни йдуть за чергою так, як на карті земної кулі.

Дивлячись на перший ряд від ліва, згори вниз: Канада, США, Аргентина. Третій ряд: Великобританія, Німеччина (Західня) і Австралія. Посередині другого ряду — Україна. Перша марка згори цього ж ряду: пластовий герб; над гербом гасло: "Пласт наша гордість і мрія", а третя марка внизу — це Святий Юрій з мечем на коні та змії (рисунок пл. сен. Мірка Пилишенка — Гарпуна).

Контури згаданих країн виповняють середину марки ярко зазначеними лініями цеглясто-помаранчевої барви, що опісля переходить у яснішу, покриваючи всю поверхню даної країни.

У горішніх кутах, зліва кожної марки, є пластовий герб, а справа — назва країни. При Україні є також рік 1911, коли засновано Український Пласт на Рідних Землях. В долішній частині кожної марки є напис "Пластова пошта" і номінал "10".

Тло марок, спільне для цілої серії, складається з 512 малих пластових гербів, поукладаних рядком наскіс, так що творять голубе поле (варта труду оглянути через побільшаюче скло). Усі надруки на марках цеглястопомаранчевої барви.

На маргінесі навколо блоку голубою барвою написана офіційна назва Пласту мовою даної країни. У горішній частині блоку є напис "25-ліття Українського Пласту у вільному світі" з датами "1945-1970". (Дата 1945 — це початок відновлення Пласту в Німеччині).

З лівого боку напис по-українському: "Пласт — Організація Української Молоді", а під ним назва Пласту в Канаді й Австралії: Plast, Ukrainian Youth Association.

В долішній частині назва Пласту у США: Plast, Ukrainian Youth Organization, Inc., а під нею по-єспанськи: Asociacion Juvenil Ucrania "Plast".

З правого боку назва Пласту в Німеччині: — Ukrainischer Pfadfinderbund in Deutschland e. V., а під тим назва Пласту в Великобританії: KWOM Society in Gr. Britain.

Марки друкovanі офсетом на білому гумованому папері. Деякі марки зубковані, інші незубковані; перфорація — поздовжними дірками по 15 на інч.

Марки можна набути у голови Пластового Філателістичного Бюро (ПФБ). Ціна 75 центів. Адреса:

Mr. Jury I. Pawliczko,

217 St. Stanislaus St., Rochester, N. Y. 14621, U.S.A.

Ст. пл. скоб Юрій Ігор Павлічко ЛЧ,
голова Пластового Філателістичного Бюро
Рочестер, США.

ДЕМОНСТРУЄМО...

Йордан... З церкви на 7-мій вулиці в Нью-Йорку висипуються люди. Група пань говорить про щось таємничо. Підходять до мене... — "Дуже радо!" — відповідаю. Я з товаришкою згодилася піти на демонстрацію до Об'єднаних Націй.

Тихо... Спокійно... Сесія ООН відбувається за планом. А тут нараз лунає сильний голос: "Ми, українські матері, протестуємо проти арештування українських інтелектуалів в Україні!" Немов на невидний знак, усі починають кричати: "Визвольте Мороза! Визвольте Чорновола!..."

Сесія ООН перервана (може, перший раз від заснування?).

З'являється поліційна сторожа і наказує нам перестати кричати. Але далі лунає: "Визвольте Світличного! Визвольте Мороза!"

Крик... домагання... протести... і нас силою виносить сторожа. Кричимо, боронимося... Нас випроваджують надвір і замикають за нами браму. Але ми далі кричимо. Роздаємо прохожим летючки, вияснюємо їм, за що ми боремося.

Стоїмо... Годину, дві. Роздали вже всі летючки, поговорили з репортерами.

Ідемо додому... кожний із своїми думками і своїми враженнями. Демонстрація вдалася!

Пл. розв. Марта Зєлик
30-ий Курінь УПУ-ок
Нью-Йорк, США

ТАБОРУВАННЯ В АРГЕНТИНІ

Кандидати на розвідувачів набирають відваги, щоб дійти до лісу через хмари комарів, де мають скласти вмілість "таборовика". Зліва направо: пл. уч. Ліля Лех, пл. уч. Оксана Бугай, пл. уч. Степан Григораш, пл. уч. Юрій Федішин (з-заду в капелюсі), пл. уч. Петро Чолій, пл. уч.

Юрій Пасіка та пл. уч. Юрій Міщенко (з наплечником).

Учасники юнацьких таборів перед від'їздом додому. Перший зправа: пл. сен. Олег Воловина — комендант табору юнаків. Другий зправа: пл. розв. Андрій Шаварняк — писар групи таборів.

Пластові табори в Аргентині відбулися літом 1971-ого року, як звичайно, на Пластовій Оселі "Ненаситець" у Пунта Індіо. Літо, як знаємо, припадає в Аргентині, як і в Австралії, на місяці січень, лютий, березень, і наші друзі на другій півкулі таборують у час, коли нам приходить добре мерзнути та відбувати пластові зайняття у теплих домівках.

З уваги на малу кількість учасників табори відбуваються спільно. Як бачимо із складу проводу та булав, усі проводи таборів та курсу були в руках старшого пластуництва та

старшого юнацтва, і лише табір юнаків провадив пл. сен. Олег Воловина. У цьому таборі було 18 юнаків, і він мав назву "Досвітні вогні". Табір юначок "Сім струн" мав лише 8 учасниць.

Ціла програма таборів для юнацтва була присвячена підготовці та складанню юнацьких проб, як і практичним зайняттям. Юнаки й юначки в Аргентині таборують у куди важчих умовах, ніж їхні однолітки в Північній Америці, але це лише їх гартує та дає можливість здобути багато більше практичних пластових вмілостей.

РАДІСНІ ДНІ У ТАНДЕР БЕЙ

(Враження з перебування на Фестивалі Української
Культури)

Приїхавши до містечка Тандер Бей, я не знала, що мене чекає на українському фестивалі і з якими враженнями я повернуся з цієї поїздки.

Як тільки ми прибули до університету, де відбувався цей з'їзд молодих студентів, професорів, письменників і мистців, я відразу зауважила ентузіастичні лиця молодих, завзятих студентів, що вивішували картини і помагали новоприбулим зорієнтуватися в будинках університету.

Ентузіазм організаторів фестивалю відразу охопив і мене. Я хотіла все бачити, пережити, всіх зустріти. Незабаром я зустріла своїх товаришів і товаришок. Ми разом ходили на заняття, які нас найбільше ці-

кавили. А заняття були різноманітні й багаті своїм змістом. Була українська музика й українське мистецтво, українська хореографія, цікаві літературні теми. Під проводом спеціалістів обговорювали проблеми етнічних груп у Канаді, українське кіномистецтво, а навіть філософію йогів!..

Ввечері вся молодь збиралася "на світличку" у "коноплях", де продовжували розмови на улюблені теми із своїми знайомими, слухали музику і танцювали.

Настав час від'їзду, а мені не хотілося їхати, бо тут кожного дня я знаходила щось нового, щось, чого я не знала про українців, їх культуру і життя аж досі. Я переконалася, що українські студенти вміють

організувати і можуть "показатися" своєю працею перед усім громадянством Канади.

Фестиваль закінчився, але я знаю, що багато молодих студентів повернулися задоволені і будуть довго пам'ятати цю зустріч. Це була зустріч із тими скарбами в нашому народі, якими ми гордимось, які хочемо зберігати і розвивати. Фестиваль досягнув свою мету — показав нашу культуру, її творців у різних ділянках. Проте найважливіше те, що багато розгублених молодих українців, тут на фестивалі, знайшли свою українську ідентичність.

Пл. розв. Руслана Вжесневська
Гурток "Мрії", 4-ий Курінь УПЮ-ок
ім. Лесі Українки, Торонто

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

від 1 листопада 1971 р. до 18 лютого ц. р.

1. Ст. пл. Світлана Луцька, Вудсайд, США, для юнака в Югославії (вп'яте).

2. Инж. Роман Баранський, Йонкерс, США, для юнака в Брукліні, США, за 3 роки.

3. Д-р Наталія Пазуняк, Філадельфія, США, для юнака в Філадельфії.

4. Ганна Черінь-Паньків, Чикаго, США, для юнака в Торонті і для юначки в Чикаго (вчетверте).

5. Инж. Ярослав і ст. пл. Олег Цюки, Філадельфія, США, для дітей Рідної Школи у Відні, Австрія, 2 передплати.

6. Пластова Станція, Торонто, для юначки в Торонті.

7. Пл. сен. Любомир Колтунюк, Денвер, США, замість квітів на могилу св. п. пл. сен. Анни Герасимович з Манчестер, Великобританія, для 2-ох юнаків у Великобританії.

7. Инж. Ярослав Цюк, Філадельфія, США, для юнака в Римі, Італія.

8. 16-ий Курінь УПЮ-ок в Нью-Гейвен, США, для юначки і юнака в Австралії.

9. Ірина Клос, Лорейн, США, в першу річницю смерті свого мужа, св. п. пл. сен. Романа Клоса, для юнака в Німеччині за 3 роки.

10. Ольга Дівнич, Балтімор, США, для юнака в Німеччині (вп'яте).

11. Орест Ключас, Довер, США, для юнака в Римі, Італія, (вдруге) і для юначки в Бразилії.

12. Оксана Соколик, Торонто, Канада, для 2-ох юнаків в Берей, США.

13. Д-р Галина Рудницька, Монреал, Канада, для юнаків в Бразилії (втретє).

14. Д-р Володимир Кліш, Філадельфія, США, для юнака у Франції (вшосте).

15. Д-р Роман Смиг, Кол Сіті, США, для юнака в Австралії (вшосте).

16. Гурток УПЮ-ок "Маки", Філадельфія, США, для Сестер Васил'янок в Югославії.

17. 34-ий Курінь УПЮ-ок ім. 500 Героїнь з Кінгіру, Сиракузи, США, 4 передплати для юнацтва в Польщі.

18. Пл. сен. Богдан Ухач, Дітройт, США, для юнака в Дітройті, США, (всьоме).

Разом 31 нова дарункова передплата.

● Останнє наше повідомлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" за листопад 1971 р. (ч. 11). Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 611 дарункових передплат. За ці передплати ми послали досі наш журнал "Юнак" зразковим, але незаможним юнакам і юначкам, головню з європейських і південно-американських країн, які бажають регулярно одержувати і читати "Юнака", але самі, на жаль, не спроможні заплатити за нього передплату.

● Хто черговий зробить "добре діло" і пришле дальші дарункові передплати? Маємо багато адрес добрих юнаків і юначок, що самі не спроможні заплатити передплату. Хтось інший мусить це зробити! Чекаємо на дальших охотників, що бажали б зробити "добре діло": заплатити дарункову передплату!

АДМІНІСТРАЦІЯ

Закликайте Ваших друзів і приятелів
передплачувати і читати «Юнака»!

РЕЧЕНЕЦЬ ЗГОЛОШЕННЯ
ДО ВИШКІЛЬНОГО ТАБОРУ

Лісова Школа

МИНАЄ 31 БЕРЕЗНЯ Ц. Р.

Міжкрайовий вишкіл на провідників для таборів пластових юнаків відбудеться цього року від суботи, 24 червня, до суботи, 8 липня, на постійному місці вишкільного табору «ЛІСОВА ШКОЛА» в Лексінгтоні біля Гантеру, стейт Нью-Йорк, США.

Вписове: 10.00 амер. дол. Оплата за табір: 60.00 амер. дол. — Зголошення старших пласту-нів та юнаків, що мають принаймні 2-гу юнацьку пробу, покінчили 16-ий рік життя і мають охоту бути провідниками пластових юнацьких таборів, треба вислати на відповідних формулярах, які можна одержати у своїй пластовій станичній старшині, разом із вписовою оплатою (\$10.00) до кінця березня ц. р. на адресу:

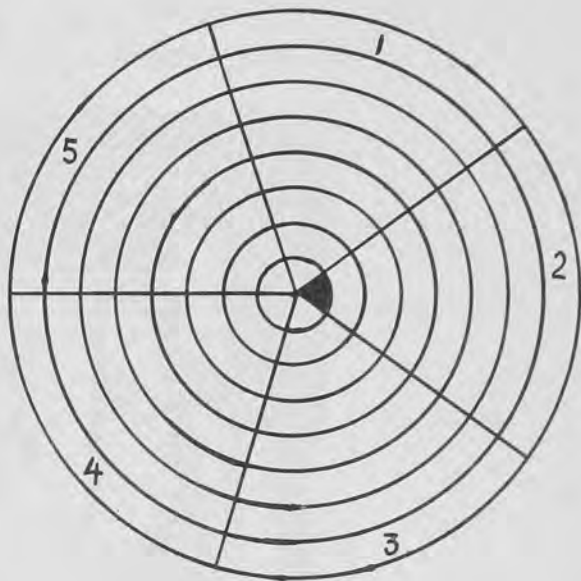
Mr. Andrij Mycio, — 201 Eastern Parkway,
Newark, N. J., 07106, U.S.A.

ПРОВІД «ЛІСОВОЇ ШКОЛИ»

ЛІТЕРАТУРНА ЗАГАДКА

У кожнім секторі від зовнішнього кола до центра впишіть слова такого значення:

1. Автор вірша «І досі сниться»
2. Село, у якому народився автор «Гамалії»
3. Ім'я батька Т. Шевченка
4. Найстарша сестра Т. Шевченка
5. Автор твору «Шлях Велетня»

терина, Лівницька.

Відповіді: Шевченко, Моринці, Гринорій, Ка-

наша пошта

● Долучую чека на продовження передплати і даток \$2.50 на пресфонд від мого сина Марка. При цій нагоді хочу висловити Вам признання за такий гарний журнал не лише під оглядом змісту, але теж під технічним оглядом. Ваш журнал писаний дуже приступно й цікаво, а чи не найбільше похвальним є те, що має багато дописів та творів молодих талантів. У нашому домі залюбки читають "Юнака" три покоління, від наймолодшого до найстаршого. — Бажаю дальших успіхів і остаю з пошаною — Д-р Володимир Мотика, Рочестер, США.

● Пересилаю передплату і даток \$2.50 на пресфонд "Юнака" на 1972 р. Я гордий і радий з того, що Пластова Організація видає такий мистецький журнал для нашої молоді. З Новим Роком складаю мої найщиріші побажання для Головної Пластової Булави, Редакції і Адміністрації "Юнака". Нехай Господь Бог дасть Вам кріпкого здоров'я і успіхів у Вашій праці. — С. Петелицький, Річмонд, Канада.

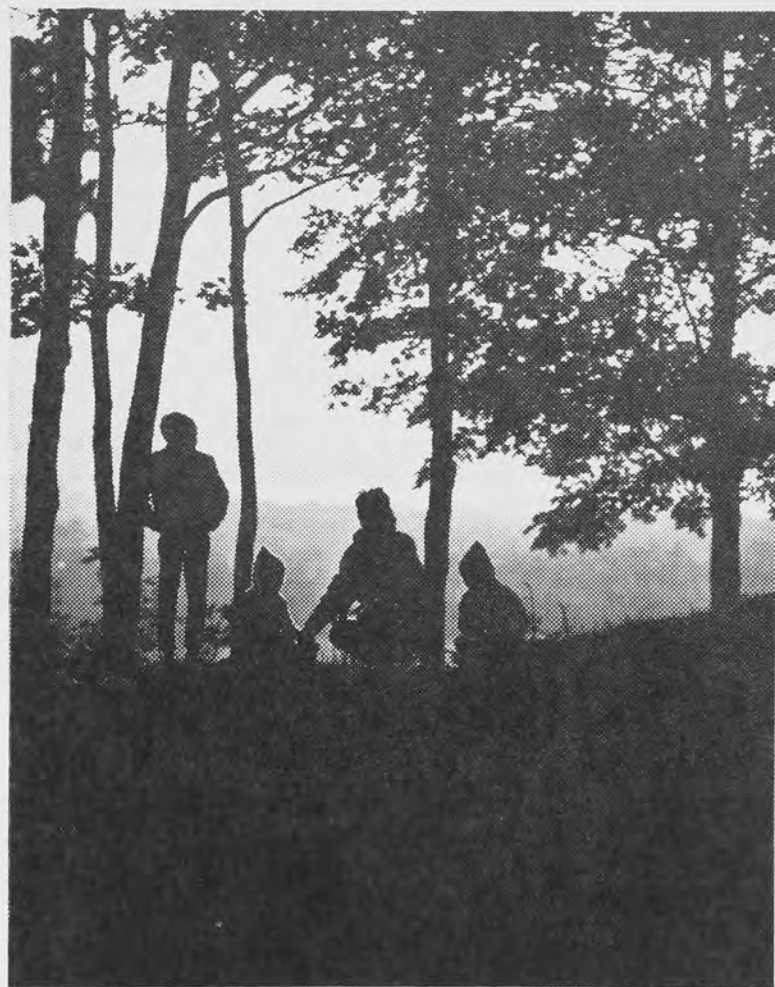
ВЕСЕЛКА

144 Друга Есеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

Відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- * Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки * содові води
 - * морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
 - * шкільне і канц. приладдя * українські і чужомовні часописи.
- «Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

КАНАДЦІ!...

Щороку приблизно 60 тисяч осіб з усіх частин світу стають канадськими громадянами.

Можливо, що ви також прожили в Канаді декілька років і думаєте про прийняття громадянства. Якщо ви в числі тих, які можуть стати канадськими громадянами, Канада радо вас прийме в ряди своїх громадян.

Ви зможете довідатися, чи ви маєте право прийняти канадське громадянство, відвідавши один із нижченаведених судів відділу громадянства Канади. Там вас радо приймуть, дадуть вам відповіді на всі ваші питання та допоможуть вам виповнити вашу анкету.

Якщо ж ви не можете відвідати однієї цих установ, то напишіть до однієї з тих, яка знаходиться найближче до вас, і вам вишлють всі деталі відносно громадянства.

COURTS OF CANADIAN CITIZENSHIP:

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, Ont.

150 Main Street West
HAMILTON 10, Ont.

70 King Street North
WATERLOO, Ont.

360 St. Paul Street East
ST. CATHARINES, Ont.

Federal Building
Room 304
19 Lisgar Street South
SUDBURY, Ont.

Dominion Public Building
5th Floor
457 Richmond Street
LONDON, Ont.

Federal Building
5th Floor
185 Ouellette Avenue
WINDSOR, Ont.

Federal Building
1st Floor, 269 Main Street
WINNIPEG, Man.

150 Kent Street
9th Floor
OTTAWA, Ont.

Canadian Imperial Bank
of Commerce Bldg.
10th Floor, 1867 Hamilton Ave.
REGINA, Sask.

Sir Alexander MacKenzie Bldg.
9828 - 104th Avenue
EDMONTON, Alta.

Oil Exchange Building
Suite 300
309 - 7th Avenue S.W.
CALGARY, Alta.

1075 Georgia St. West
VANCOUVER, B.C.

Customs House
816 Government Street
VICTORIA, B.C.

Centennial Building
6th Floor
Corner Sackville & Granville Sts.
HALIFAX, N.S.

McLean-Spear Building
77 Vaughan Harvey Blvd.
P.O. Box 828
MONCTON, N.B.

Commerce House
1080 Beaver Hall Hill
Room 2100
MONTREAL, Qué.

Ви також можете звернутися листовно на таку адресу:

Citizenship Registration Branch
National Building, 130 Slater Street
OTTAWA 4, Ontario

*Government of Canada –
Gouvernement du Canada*

ДАТКИ НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»

які вплинули до 18-ого лютого ц. р.

- З нагоди нарад виховників в Нью-Йорку і Дітройті, США \$35.00
- Замість квітів на могилу сл. п. ред. Володимира Стахова з Мюнхену, Німеччина, — Зенон Стахів з Родиною, Борис Стахів з Родиною, Маруся Іванишин і Париса Стахів, Клівленд, США 25.00
- Пластунки з Кентону, США, з нагоди 60-річчя Пласту 25.00
- Пластова Старшина і Гурток Пластприяту, Пассейк, США, замість квітів на могилу бл. п. Праскевії Лотоцької, що померла в Україні в грудні 1971 р. 25.00
- Замість квітів на могилу св. п. пл. сен. Анни Герасимович з Манчестеру, Великобританія, старші пластунки Мотря і Ляля Бірчак, Марта Ёнкала, Віра Телевяк і Тамара Юревич, Лондон, Великобританія 13.00
- Пл. сен. Володимир і Ольга Дармохвали з Нью-Йорку, США, замість різдвяних побажань для приятелів і знайомих 10.00
- Ірина Грушкевич, Дітройт, США, замість квітів на свіжу могилу сл. п. ред. Володимира Стахова з Мюнхену, Німеччина 10.00
- Родина Палівичів, Джексон Гайтс, США, замість квітів на могилу бл. п. Онуфрія Констинчука з США 10.00
- Відділ УНСоюзу ч. 216 ім. Сірого Лева, у Філадельфії, США, замість квітів на могилу бл. п. Володимира Бука з Філадельфії 10.00
- пл. юн. Ірина Савчин, Нью-Йорк, США 4.00
- Віктор Пилипенко, Новий Ульм, Німеччина 3.00
- пл. юн. Мотря і Маркіян Білинські, Ноттінгем, Великобританія 3.00
- пл. юн. Євген Грицак, Принстон, США 3.00
- Ігор Петелицький, Річмонд, Канада 2.50
- пл. юн. Андрій і Віктор Крамарі, Гартфорд, США 2.50
- пл. юн. Мирон Барицький, Судбури, Канада 2.50
- пл. юн. Лариса Ткаченко, Торонто, Канада 2.50
- пл. юн. Олесь і Ліда Беднарські, Монреаль, Канада 2.50
- пл. юн. Євгенія, Христия і Орест Гуляки, Торонто 2.50
- ст. пл. Андрій Филипович, Даргем, США 2.50
- пл. юн. Данило Галібей, Сиракюзі, США 2.50

пл. юн. Зоряна Домбчевська, Рочестер, США	2.00
ст. пл. Андрій Кравчук, Монреаль, Канада	2.00
ст. пл. Роман Процик, Філадельфія, США	2.00
пл. юн. Л. і О. Козаки, Кондел Парк, Австралія	1.80
пл. юн. Христина Флонт, Дітройт, США	1.50
пл. юн. Маріяна Кобзан, Ст. Кетерінс, Канада	1.00
пл. юн. Ліда, Марта і Зенон Сушки, Балтімор, США	1.00
пл. юн. Даня Баран, Монреаль, Канада	1.00
пл. юн. Ірина Пелех, Мейпелвуд, США	1.00
пл. юн. Іван і Нестор Городиські, Чикаго, США	1.00
пл. юн. Оленка Кукурудза, Мінеаполіс, США	1.00
пл. юн. Олександр Гавриш, Лондон, Вел. Брітаія	1.00
пл. юн. В. Сакалюк, Бардвел Парк, Австралія	0.60
Разом у цьому списку	\$212.90

● Усім жертводавцям складасмо на цьому місці нашу щирі подяку за їхні датки на пресфонд «Юнака». Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

● Усіх тих, що в цьому році ще не склали своїх датків на пресфонд «Юнака», прохаємо зробити це як найшвидше.

Замість квітів на могилу нашого члена

бл. п.

ВОЛОДИМИРА БУКА

складасмо на пресфонд «Юнака» \$10.00
від нашого Відділу УНСоюзу ч. 126 ім. Сірого Лева.

За Управу Відділу:

пл. сен. ЮРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ

голова

пл. сен. БОГДАН ОДЕЖИНСЬКИЙ

секретар

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п.

ред. ВОЛОДИМИРА СТАХОВА

з Мюнхену, Німеччина,

складаю на пресфон «Юнака» \$10.00.

ІРИНА ГРУШКЕВИЧ

Дітройт, США

У пам'ять нашого дорогого і невіджалуваного
Стрийка і Вуйка

сл. п.

ред. ВОЛОДИМИРА СТАХОВА

з Мюнхену, Німеччина,

складасмо на пресфонд «Юнака» \$25.00.

ЗЕНОН СТАХІВ з Родиною
БОРИС СТАХІВ з Родиною
МАРУСЯ ІВАНИШИН
ЛАРИСА СТАХІВ

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Співка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той долар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

ПРАЦЯ І ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

- Ощадностеві вклади без права виписувати чеки
- Термінові вклади (більші суми) на 2 і більше років

6 % | 7 %

- Студійні ощадностеві вклади на 7%!
- При виплатах уживайте наших чеків!
- Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадності
у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.
140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком
 - кораблем
 - поїздом
 - автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2445 A Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: 75 центів

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВИНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ»
ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!